

Tuleva vuosi – haasteita täynnä

Hallituksen rakennepoliittinen ohjelma ja kunnat

Verotus

Valtionosuudet

Kirjanpitoon liittyviä ohjeita

Muutoksia kuntien ja kuntakonsernien tilastoinnissa

Johdannaisinstrumentteja koskevasta EMIR-sääntelystä ja sen vaikutuksista

Suoraveloituksen päättyminen 31.1.2014 aiheuttaa seurantarpeita

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut vuonna 2014

Perus- ja viivästyskorko 1.1.–30.6.2014

Henkilöstöasiat

Kuntataloustiedotteen painetusta versiosta luovutaan

Kuntatalous Kommunalekonomi Nro/nr 4/2013	SISÄLLYSLUETTELO	Sivu
Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa Infobladet utkommer 4 gånger per år	Tuleva vuosi – haasteita täynnä	3
Julkaisija/Utgivare Suomen Kuntaliitto Finlands Kommunförbund Toinen linja 14 Andra linjen 14 00530 Helsinki 00530 Helsingfors puh./tfn 09 7711 fax 09 771 2570 www.kunnat.net www.kommunerna.net	Hallituksen rakennepoliittinen ohjelma ja kunnat Kuntatalouden uusi ohjausjärjestelmä Arviointityö jatkuu	4
Painosmäärä 900 kpl Upplaga 900 st	Verotus Kuntien verovuoden 2014 ryhmäosuuden korotus ja kuntakohtaisten jako-osuuksien oikaisu Tilitysuudistuksen vaikutuksia – yhteisöjen veronpalautusten periminen ja jäännösverojen tilittäminen joulukuussa Kuntaryhmän yhteisövero jako-osuus vuodelle 2014 Vuoden 2014 luontoisetu-arvot Verovapaat matkakustannusten korvaukset vuonna 2014 Kilometrikorvaus auton käytöstä on laskemassa Arvonlisäverotus Verohallinnon ohje liittyen työvoimakoulutuksen arvonlisäverotukseen on julkaistu Terveys- ja sairaanhoidon ohjeistus tulossa Lähes puolet kunnista nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2014 Kiinteistöjen luovutus kunnalle verovapaaksi	6
Painopaikka/Tryckeri Kuntatalon Painatuskeskus, Helsinki Tryckericentralen i Kommunernas hus i Helsingfors	Valtionosuudet Vuoden 2014 valtionosuuslaskelmat on päivitetty 4.-16.12.2013 Mistä aiheutuvat vuosittaiset muutokset valtionosuusrahoituksessa? Mitä muutoksia kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen on tullut vuonna 2014? Mitä muutoksia kunnan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen on tullut vuonna 2014? Valtionosuusprosentti, kunnan omarahoitusosuus ja kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perushinnat vuosina 2013–2014, euroa/asukas Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset 2014 Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta myönnettiin 29 kunnalle Valtionosuusuudistus 2015 Valtionavustukset sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin Valtionavustukset oppilaitosten ja päiväkotien sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin	12
Tiedote on myös internetissä Kuntaliiton internet-sivulla Informationsbladet finns också på Kommunförbundets webbsidor www.kunnat.net Asiantuntijapal- velut > Kuntatalous > Kuntata- louden tilastot ja julkaisut > Jul- kaisut, Kuntataloustiedotteet > www.kommunerna.net > Sak- kunnigtjänster > Verksamhets- områden > Kommunalekonomi > Kommunalekonomiska statistik och publikationer > Infobladet Kommunalekonomi	Kirjanpitoon liittyviä ohjeita Yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista Kuntajaoston lausunto 107/2013: Isäntäkuntamallin vaikutuksista konsernitilin- päätökseen	21
Vastuuhenkilöt/Ansvariga Ilari Soosalu Benjamin Strandberg	Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	23
Toimittanut/Sammanställt av Tuija Valkeinen	Muutoksia kuntien ja kuntakonsernien tilastoinnissa	24
	Johdannaisinstrumentteja koskevasta EMIR-säätelystä ja sen vaikutuksista TÄRKEÄÄ: Johdannaisten raportointi ja LEI-tunniste	24
	Suoraveloituksen päättyminen 31.1.2014 aiheuttaa seurantarpeita	26
	Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut vuonna 2014 Sairausvakuutusmaksu Työttömyysvakuutusmaksu Eläkemaksut KuEL-maksu VaEL-maksu	27
	Perus- ja viivästyskorko 1.1.–30.6.2014 Peruskorko Viivästyskorko	29
	Henkilöstöasioita	29
	Kuntataloustiedotteen painetusta versiosta luovutaan	30
	LIITTEET Liitteet 1–13	

Tuleva vuosi – haasteita täynnä

Enemmän kuin koskaan aiemmin on kuntasektori ollut suurten muutosten ja odotusten ytimessä. Onko koskaan aiemmin ollut samanaikaisesti valmistelussa valti-onosuusuudistus, kuntalain uudistaminen, sote-uudistus, rakennepoliittinen ohjelma sekä kuntarakenteen muutos? Ensi vuonna lähes samat haasteet tulevat jatku-maan kuntien ympärillä mutta sillä poikkeuksella, että kuntatalous todennäköisesti heikentyessään luo vielä lisää haastekerrointa näihin mittaviin koitoksiin.

Tänä vuonna kuntatalous on ollut olosuhteisiin nähden kohtalaisessa kunnossa. Merkittävänä positiivisena tekijänä ovat olleet kuntien verotulojen kasvu, mikä näyttää kokonaisuutena kohtalaista kehitystä vuodelle 2013. Kasvua on tuonut mm. tilitysuudistuksen muutokset ja ryhmäosuuden korotuksesta sekä kuntakoh-taisten jako-osuuksien oikaisut. Vuosi 2014 tuonee mukanaan paljon vaatimatto-mamman verotulojen kasvun. Kansantalouden kehityksen ennusteet ovat kerta toi-sensa jälkeen heikentyneet kun tarkastelemme vuotta 2014 ja 2015. Kuntatalouden piirteisiin näyttää kuuluvan, että se kulkee hieman yleisen talouden kehityksen jäl-kisyklissä. Eli vaikka yleinen talouden suunta hieman jo muuttuisi, tulee kuntata-louden kehitys hieman rekyylillä jäljessä sekä ylä- että alamäessä.

Kunnat ovat reagoineet heikkenevien verotuloihin ja valtionosuusleikkauksiin korot-tamalla veroprosenttejaan vuodelle 2014. Keskimääräinen tuloveroprosentti nousi korotusten jälkeen 19,74 %:iin, kasvua edelliseen vuoteen on 0,36 %-yksikköä. Lisäksi huomattaviakin sopeutuksia menoihin on odotettavissa lähes kaikissa kun-nissa. Taloudellisen tilanteen heikkeneminen on tiedostettu kunnissa hyvin.

Julkisen talouden kestävyysvajeen kuromiseksi maan hallitus teki 29.11.2013 pää-töksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta, joka tuo kunnille 2 mrd. sää-tötavoitteen vuoden 2017 tasossa sekä 3 mrd. suuruisen pitemmän ajan tehosta-mistavoitteen. Ohjelman mukaan yksi miljardi näistä kahdesta tulee kuntien saada kasaan omin toimin, lähinnä veronkorotuksin ja toiminnan tehostamisen kautta. Toinen miljardi tulee kuntien tehtäviä ja velvoitteita purkamalla. Yhtenä merkittä-vänä tekijänä kunnille on ohjelmassa esitelty kuntataloudenohjausjärjestelmä, joka hyvin toteutuessaan voi olla ratkaisu kuntien tehtävien ja rahoituksen epätasapai-noon. Reijo Vuorento käsittelee rakennepoliittisen ohjelman vaikutuksia edempänä tässä tiedotteessa.

Vaikka taloustilanne Suomessa on epävarma, luottamus Suomen kuntiin pysyy ko-konaisuutena tarkastellen korkealla tasolla. Standard & Poor's ja Moodies luokittelivat Kuntien Takauskeskuksen ja Kuntarahoituksen kolmen A:n arvoiseksi marras-, joulukuussa. Tämä on tärkeä viesti siitä, että epävarmassa maailmassa niin Suo-men valtioon kuin Suomen kuntiin luotetaan.

Alkuvuodesta alkaa valmistautuminen niin valtion kehysriiheen kuin Kuntaliiton ta-lous- ja rahoitusfoorumiin. Kuntaliitto tulee julkaisemaan talous- ja rahoituskonfe-renssissa 12.-14.2.2014 omat esityksensä kuntatalouden sopeuttamiseksi edessä oleviin haasteisiin. Ne tulevat pitämään sisällään toimintamenojen kasvun hidasta-mista, tulopohjan laajentamista, valtio-kuntasuhteen kehittämistä sekä investoin-tien ja rahoituksen hallintaa. Lisäksi julkaisemme tekemämme kuntakyselyn tulok-set, jossa kysyimme kunnilta sopeuttamistoimista ja niiden laajuudesta.

Olemme astumassa askeleen kohti sähköisempää ja nopeampaa toimintatapaa myös Kuntataloustiedotteessa. Painetusta Kuntataloustiedotteesta on päätetty luo-pua ensi vuoden alusta. Tiedote ilmestyy edelleen netissä ilmaisena sähköisenä

versiona. Myös Kuntataloustiedotteiden aikaisemmat versiot löytyvät vuodesta 2000 lähtien sähköisenä nettisivuiltamme.

Vaikka ajoittain saattaa näyttää sumuiselta kun katsomme kuntatalouden tulevaisuuteen niin aina tulee muistaa, että yhdessä toimien tulemme uusistakin haasteista selviämään.

Arvoisat lukijat. Haluamme kiittää kuluneesta vuodesta ja toivotamme oikein mukavaa ja rentouttavaa loppuvuotta 2013 sekä hyvää joulua ja menestyksestä ensi vuotta 2014.

Ilari Soosalu
johtaja, kuntatalous, p. 09 771 2077, 050 371 2999

Hallituksen rakennepoliittinen ohjelma ja kunnat

Pääministeri Kataisen hallitus päätti 30.11.2013 talouden kasvuedellytysten varmistamiseksi ja julkisen talouden tasainottamiseksi rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta. Rakennemuutosten toimeenpanon varmistaminen on keskeinen keino julkisen talouden arviolta noin 9,5 miljardin euron kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi.

Kuntasektorin osuus kestävyysvajeen hallinnassa on merkittävä ja kuntien vastuulla olevien palveluiden osuus kestävyysvajeen hallinnassa on arvioitu jopa 5 miljardin suuruiseksi. Tästä arvioidaan pidemmällä aikavälillä saavutettavan noin 3 miljardin kustannustason alentaminen parantamalla tuottavuutta puoli prosenttiyksikköä vuodessa. Tämä tavoite on tulevien vuosikymmenten suuri haaste. Vuoteen 2017 mennessä kuntataloutta tasapainotetaan kahdella miljardilla eurolla, josta yksi miljardi valtion päätöksin kuntien tehtäviä ja velvoitteita alentamalla ja yksi miljardi kuntien omin toimenpitein.

Kuntatalouden tasapainottamisen valtion ohjauskeinot voidaan jakaa kahteen pääosaan, jotka ovat:

- Kuntatalouden ohjaus
- tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen ja jatkuva arviointi.

Toimenpideohjelman kuntiin kohdistavien toimien suuruudeksi vuoteen 2017 mennessä on arvioitu yhteensä 1 231 miljoonaa euroa seuraavasti:

- kuntien tehtäviä vähentävät toimet 262
- kuntien velvoitteiden ja normien purkaminen 970

Yhteensä 1 231 milj. euroa.

Nämä toimet toteutuessaan vähentävät valtionosuuksia. Valtionosuuksien vähentämisestä päätetään erikseen. Hallitus on ilmoittanut sitoutuvansa siihen, että kuntataloutta vahvistetaan yhdellä miljardilla eurolla vuoteen 2017 mennessä. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen tarkasteluun on otettu vain sellaiset esitykset, joiden arvioidaan kokonaisuudessaan supistavan julkisia menoja. Tehtävien siirtoja kunnilta valtiolle tai kelalle ei ole otettu huomioon, ellei niiden

keskittämällä tai muutoin arvioida saavutettavan tuottavuus- tai muita hyötyjä. Tähän liittyen toimeentulotuen laskennallisen osuuden maksatuksen Kela-siirto arvioidaan tulevassa kehysriihessä.

Toimenpideohjelmaan sisältyvät myös kuntakokeilut, joissa on tarkoitus kokeilla säädös- tai muita muutoksia, joiden avulla kunnat voivat kehittää toimintojaan entistä tehokkaammin ja vaikuttavammin. Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistuksen mahdollisia vaikutuksia ei ohjelmassa ole arvioitu.

Maan hallitus on toimeenpanossaan linjannut myös johtopäätöksiä tavoitteiden saavuttamiseksi. Näistä kuntien kannalta keskeisin on seuraava: "Hallitus katsoo, että se pidättäytyy uusien, kuntien menoja lisäävien tehtävien ja velvoitteiden antamisesta ilman, että se päättää samalla vastaavansuuruisista tehtävien ja velvoitteiden karsimisesta tai uusien tehtävien ja velvoitteiden täysimääräisestä rahoittamisesta. **Tätä periaatetta sovelletaan kehyspäätökseen nähden uusiin hankkeisiin.** Tämän lisäksi kehukseen jo sisältyviä kuntien menoja lisääviä hankkeita arvioidaan kriittisesti kehyspäätöksen yhteydessä." Mukana eivät myöskään ole sellaiset esitykset, jotka ovat jo meneillään ja esimerkiksi hallituksen esitys on jo annettu.

Kuntatalouden uusi ohjausjärjestelmä

Hallitus on päättänyt, että "Kuntatalouden tasapainon turvaamiseksi otetaan käyttöön uusi kuntatalouden ohjausjärjestelmä, jonka tavoitteena on turvata kuntatalouden kestävyys. Ohjausjärjestelmä on pitkäjänteisyytensä ja sitovuutensa osalta verrattavissa nykyiseen valtiontalouden kehysmenettelyyn. Uudella järjestelmällä varmistetaan, että kuntien tehtävät ja velvoitteet ovat johdonmukaisia kuntatalouden tasapainon kanssa.

Uuden järjestelmän mukainen kuntatalousohjelma sovittaa yhteen kuntien tehtävät ja velvoitteet sekä niiden rahoituksen. Ohjelma korvaa nykyisen peruspalveluohjelman. Kuntatalousohjelma määrittää kuntatalouden tasapainotavoitteen edellyttämän kuntien omien vero- ja maksutulojen sekä tavoiteltavan kuntapalveluiden tuottavuuden kehityksen. Samoin se täsmentää ne valtionosuuksia, kuntien veropohjaa sekä kuntien tehtäviä ja velvoitteita koskevat valtion toimet, joilla turvataan kuntatalouden tasapaino. Kuntien ja valtion välisessä kustannustenjaon tarkistuksessa siirrytään vuosittaiseen menettelyyn. Kunnallistalouden ja hallinnon neuvottelukunnan yhteyteen perustettu jaosto arvioi valtion kunnille säätämiin tehtäviin ja velvoitteisiin liittyvien kustannuslaskelmien luotettavuutta. "

Päätöksen mukaan suunnitelman yhteydessä tulisi tehostaa niin yksittäisen kunnan talouden tasapainon sääntelyä kuin kuntatalouden ohjausta makrotasolla. Myös kunta-valtio-suhde tulisi huomioida vahvemmin. Jotta kuntien päätöksenteko olisi julkisen sektorin tavoitteissa päätetyn suuntaista, vahvistetaan kuntalain kunnan taloutta koskevaa sääntelyä.

Suomen kuntien taloustilanne vaihtelee voimakkaasti. Näin ollen on selvää, että yhtä yhteistä kaikille Suomen kunnille sopivaa finanssipolitiikan sääntöä ei voida eikä ole tarpeen luoda.

Arviointityö jatkuu

Kuntaliitossa on kuntatalousyksikön koordinoimana arvioitu rakenneohjelman kuntavaikutuksia. Alustavat arviot niin kuntatalouden ohjauksesta kuin tehtävien ja velvoitteiden vähentämisestä ovat positiivisia. Yksityiskohtainen arviointi on meneillään, mutta näyttää vahvasti siltä, että esitetyt toimenpiteet eivät toteutuessaan-

kaan tule johtamaan kuntatalouden vahvistumiseen miljardilla eurolla vuoteen 2017 mennessä.

Kuntaliitto tulee viimeistään helmikuun 2014 kunta-alan talous- ja rahoituskonferenssissa esittämään tarkennetut arviot toimenpiteiden kuntatalousvaikutuksista, uudesta kuntatalouden ohjausjärjestelmästä sekä esittämään omat linjaukset kuntatalouden tasapainottamiseksi kehyskaudella 2015–2018.

Lisätiedot:

Reijo Vuorento, p. 09 771 2078, 050 66 741

Verotus

Kuntien verovuoden 2013 ryhmäosuuden korotus ja kuntakohtaisten jako-osuuksien oikaisu

Verovuoden 2013 ennakonperinnässä käytettävää ryhmäosuutta oikaistaan verovuoden 2012 tietojen ja käytössä olevien ennako- ja jäännösverojen kertymätietojen perusteella. Oikaisu lisää kuntien tuloja siitä, mitä olemme käyttäneet veroennustekehikossamme vuoden 2013 tilityksiä ennakoidessamme.

Verovuoden 2013 ryhmäosuutta korotetaan aiemmin käytössä olleesta 61,25 %:sta 61,96 %:in. Tämän seurauksena kunnille tilitetään joulukuussa noin 187 miljoonaa euroa enemmän verrattuna siihen, että tilitys olisi suoritettu aiemmin käytössä olleella jako-osuudella. Veroennustekehikoissamme, niin koko maata koskevassa kuin kuntakohtaisissakin, on aiemmin huomioitu maltillisempi oikaisu eli noin +60 milj. euroa, joten tehty oikaisu lisää kuntaryhmän kertymiä noin 120 milj. euroa veroennustekehikoihin verrattuna.

Joulukuussa oikaistaan myös kuntakohtaisia jako-osuuksia. Huolimatta positiivisesta ryhmäosuuden oikaisusta yli sadalla kunnalla oikaisu näyttää Verohallinnon ennakoarvion (huomioitu tilitykset 30.11. asti) mukaan muodostuvan negatiiviseksi johtuen kuntakohtaisen jako-osuuden vastakkaisesta oikaisusta.

Veronsaajien verkkopalvelusta löytyvät arvioidut ennakkoperinnän jako-osuudet ja tilitysten oikaisut joulukuussa 2013: http://veronsaajat.vero.fi/fi-fi/tilastot/Documents/Kopio%20TIL_N185_2013_kunta_fi.xls

Laskelmassa esitetty oikaisu sisältää kuntien ryhmäosuuden oikaisun verovuodelta 2013 aiemmin käytetystä 61,25 %:sta päivitettyyn 61,96 %:in kertyneistä ansio- ja pääomatulojen ennakoista. Marraskuun loppuun mennessä kertyneitä ennako-veroja oikaistaan uuden ja vanhan ryhmäosuuden erotuksen verran (n.172 milj. euroa). Vastaavasti oikaistaan kuntakohtaisia jako-osuuksia.

Joulukuun tilitys suoritetaan uudella korkeammalla ryhmäosuudella ja uusilla kuntakohtaisilla jako-osuuksilla. Tästä saatavia lisätuloja tai menetyksiä aiempaan verrattuna Verohallinnon laskelmalla ei ole huomioitu.

Ottaen huomioon edellä kuvatut oikaisut ja aiempien kuukausien kehitys, niin kunnallisveron kertymän ennakoidaan vuonna 2013 olevan noin 17 980 milj. euroa.

Päivitämme koko maan veroennustekehikon kunnat.net-sivuille saatuaamme käyttömme maksuunpanotilastot verovuoden 2012 verotuksesta.

Kuntaryhmän lopullinen osuus verovuodelta 2012 suoritettavista ansio- ja pääoma-tuloverojen tilityksistä tiedetään kun verovuoden 2013 verotus valmistuu lokakuussa 2014.

Tilitysuudistuksen vaikutuksia - yhteisöjen veronpalautusten periminen ja jäännösverojen tilittäminen joulukuussa

Verotulojen kertymäjaksojen ja sitä kautta tilitysrytmin nopeuttaminen tuo joulukuussa mukanaan muutoksia kuntien verotulojen tilitysten kertymiin.

Kunnallisveroissa muutos vaikuttaa niin, että joulukuun alkupuolella maksetut jäännösverot ehtivät aiemmasta poiketen mukaan kuntien joulukuun tilityksiin. Tämä lisää joulukuun tilityksiä arviolta noin 200 milj. euroa viime vuoteen verrattuna. Tältä osin muutokset on huomioitu veroennustekehikoissamme.

Kertymäjaksojen muuttaminen aiheuttaa myös sen, että yhteisöille maksettujen ennakonpalautusten periminen veronsaajilta nopeutuu. Yhteisöjen ennakonpalautukset maksettiin 9.12.2013 ja ne peritään veronsaajilta joulukuun tilitysten yhteydessä. Aiemmin ne on otettu huomioon vasta tammikuun tilityksissä. Verohallinnon arvion mukaan yhteisöverojen tilitykset tulevat olemaan joulukuussa kaikille veronsaajille noin 170–180 milj. euroa ja siten kunnille noin 50–55 milj. euroa. Tämän seurauksena yhteisöverojen tilitykset jäävät kuntaryhmän osalta noin 10 milj. euroa alemmiksi kuin viimeisimpiä kuntakohtaisia veroennustekehikoita laadittaessa on arvioitu. Yhteisöveron kertymäksi kunnille ennakoidaan vuonna 2013 noin 1300 milj. euroa.

Kun jäännösverojen ja ennakonpalautusten tilitysrytmi on nopeutunut, niin vuoden 2014 tammikuun tilitykset tulevat myös muuttamaan sen seurauksena. Kunnallisverojen kertymä pienenee joulukuussa tilitettyjen jäännösverojen määrällä ja yhteisöveron tilitykset kasvavat joulukuussa perittyjen ennakonpalautusten määrällä. Kunnallisveron jäännösverojen toisen erän eräpäivä on helmikuun alussa ja tilitysuudistuksen seurauksena maksetut jäännösverot tilitetään kunnille jo helmikuussa aiemman maaliskuun sijaan.

Kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuus vuodelle 2014

Hallituksen esitys [HE 194/2013](#) yhteisöveron jako-osuuksista vuodesta 2014 on hyväksytty eduskunnassa sisällöltään muuttumattomana.

Hallituksen esityksessä on käyty läpi kaikki verovuosien 2014–2015 jako-osuuksiin vaikuttavat yhteisöverotuksen veroperustemuutokset eriteltyinä ja niiden aiheuttama kompensaation tarve kunnille ja seurakunnille. Muutokset perustuvat valtion tekemiin veroperustemuutoksiin joiden aiheuttamat muutokset kuntien tuloihin hallitusohjelman mukaan kompensoidaan kunnille täysimääräisesti. Kompensaatio on esitetty tehtäväksi jako-osuuksia muuttamalla.

Yhteisöverokannan alentaminen on esitetty kompensoitavaksi kunnille ja seurakunnille niin, että jako-osuus ennen verokannan alentamista kerrotaan vanhan (24,5 %) ja uuden (20 %) verokannan osamäärällä (24,5/20). Osa hallituksen esityksessä käsiteltävistä muutoksista on tehty jo aiemmin ja otettu jo aiemmin huomioon jako-osuuksia määrättäessä. Hallituksen esityksessä on esitetty, että niiden aiemmin päätettyjen muutosten osalta, jotka ovat väliaikaisia tai tulossa voimaan vasta vuonna 2014, jako-osuus laskennassa vaikutusarvioita päivitetään niin, että verokannan alennus otetaan kompensaation määrää laskettaessa huomioon. Muiden muutosten kompensaatiot on laskettu erikseen veropohjasta ennen muutoksia niin,

että yhteisöveroja vähentävät muutokset nostavat ja veroja lisäävät muutokset pienentävät kuntien jako-osuutta.

Hallituksen esityksen mukaiset kuntaryhmän jako-osuudet ovat:

Vuosi	Kuntien jako-osuus
2014	35,56 %
2015	34,19 %

Vuodesta 2016 alkaen ryhmäosuus on lakiesityksen mukaan 28,06 %.

Kuntakohtaiset jako-osuudet päivitetään Verohallinnon Veronsaajat palvelun Tilastot-osioon niiden vahvistuttua.

Vuoden 2014 luontoisetuarvot

Vuoden 2014 luontoisetupäätös on annettu 29.11.2013. Päätös löytyy Verohallinnon internet-sivuilta diaarinumerolla [184/200/2013](#).

Autoetu

Jos palkansaaja tai hänen perheensä käyttää yksityisajoihin työnantajan henkilö- tai pakettiautoa, verovelvollisen saama etu katsotaan autoeduksi.

Autoedun määrä koostuu kahdesta osasta, pääomakustannuksista laskettavasta prosenttimäärästä ja käyttökustannusten euromäärästä. Prosenttiosaa laskettaessa auton uushankintahintana käytetään auton maahantuojan ilmoittamaa auton käyttöönottoisuuden alun suositushintaa vähennettynä 3 400 eurolla.

Käyttökustannusten kiinteän euromäärän sijaan voidaan käyttää kilometrikohtaista arvoa. Tällöin autoedun arvo koostuu uushankintahinnasta lasketusta prosenttiosuudesta ja vuoden aikana ajettujen kilometrien määrän mukaisesta arvosta. Kilometrikohtaisen arvon käyttäminen edellyttää ajopäiväkirjaa tai muuta luotettavaa selvitystä autolla ajettujen kilometrien määrästä.

Vapaan autoedun luontoisetuarvot eivät muutu. Käyttöedun osalta muuttuvat arvostukseen tehtävien euromääräisten tai kilometriperusteisten lisäysten määrät.

Autoedun arvot ovat vuonna 2014:

	vapaa autoetu/kk	käyttöetu/kk
ikäryhmä A snt/km (v. 2012–2014)	1,4 % + 285 € tai 19 snt/km	1,4 % + 105 € tai 7
ikäryhmä B snt/km (v. 2009–2011)	1,2 % + 300 € tai 20 snt/km	1,2 % + 120 € tai 8
ikäryhmä C snt/km (ennen vuotta 2009)	0,9 % + 315 € tai 21 snt/km	0,9 % + 135 € tai 9

Puhelinedut ennallaan

Puhelinetujen arvot säilyvät ennallaan vuonna 2014. Sekä matkapuhelimen että kiinteän liittymän luontoisetuarvo on ensi vuonna 20,00 euroa kuukaudessa. Matkapuhelinedun arvo kattaa puheluista, tekstiviesteistä ja multimediaviesteistä aiheutuneet kustannukset.

Asuntoetujen arvot muuttuvat

Asuntoetujen arvot nousevat koko maassa ja eri-ikäisille asunnoille. Asuntoedun ja siihen sisältyvän lämmityksen raha-arvot ovat keskuslämmitysasunnoissa seuraavat:

a) Pääkaupunkiseutu, edun arvo

Asunto valmistunut	Edun arvo euro / kk
ennen vuotta 1961	178,00 € + 10,80 € neliömetriltä
vuosina 1961 – 1983	168,00 € + 8,20 € neliömetriltä
vuonna 1984 tai myöhemmin	173,00 € + 9,10 € neliömetriltä

b) Muu Suomi, edun arvo

Asunto valmistunut	Edun arvo euro / kk
ennen vuotta 1984	109,00 € + 5,80 € neliömetriltä
vuosina 1984 – 1991	111,00 € + 6,85 € neliömetriltä
vuonna 1992 tai myöhemmin	117,00 € + 8,00 € neliömetriltä

Ravintoetujen arvot muuttuvat

Sairaalan, koulun, päiväkodin tai muun vastaavan laitoksen henkilökuntaan kuuluvan laitospöytäruokailun yhteydessä saaman ravintoedun raha-arvona pidetään 4,58 € aterialta kohden. Koulun, päiväkodin tai vastaavan laitoksen henkilökunnan oppilaiden tai hoidettavien ruokailun valvonnan yhteydessä saaman ravintoedun arvon on 3,66 € aterialta kohden.

Työntekijän saaman tavanomaisen ravintoedun verotusarvo on 6,10 euroa aterialta kunhan aterian hintaan sisältyvät raaka-aine- ja palkkakustannukset ovat vähintään verotusarvon verran eivätkä ylitä 10,00 euroa aterialta.

Verovapaat matkakustannusten korvaukset vuonna 2014

Matkakustannusten korvaukset ovat verottomia enimmäismäärään asti. Verohallinto on julkaissut luonnoksen verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2014. Päätös vahvistetaan, kun vuotta 2014 koskeva valtuutussäännös (tuloverolain 73.2 §) on vahvistettu.

Kustannuspäätöksen luonnoksessa ovat päivärahojen, kilometrikorvausten ja muiden matkakustannusten korvausten perusteet ja määrät. Työnantaja voi maksaa palkansaajalle työmatkasta päätöksen mukaiset korvaukset verovapaasti.

Työnantajan tosiasiallisesti maksettavat korvaukset määräytyvät yleensä työ- ja virkaehtosopimusten mukaan. Verohallinnon päätöksen määrät ja perusteet voivat erota työehtosopimusten määrästä ja perusteista. Jos korvaus ylittää Verohallinnon päätöksen mukaisen määrän tai jos sitä maksetaan lievemmin perustein, korvaus on päätöksestä poikkeavalta osalta veronalaista palkkatuloa.

Kotimaan kokopäivärahan, osapäivärahan ja ateriakorvauksen määrät ovat nousemassa vuodesta 2013. Vuodelle 2014 esitetyt kotimaan päivärahat ja ateriakorvaus ovat seuraavat:

kokopäiväraha	39,00 euroa
osapäiväraha	18,00 euroa
ateriakorvaus	9,75 euroa

Kilometrikorvaus auton käytöstä on laskemassa

Kilometrikorvauksen verovapaan määrä on laskemassa 43 senttiin kilometriltä vuoden 2013 45 sentistä. Lisähenkilöstä maksettava korvaus on 3 senttiä henkilöä kohden. Korvaus käyttöetuautolla tehdystä työmatkasta nousee 13 senttiin kilometriltä.

Arvonlisäverotus

Verohallinnon ohje liittyen työvoimakoulutuksen arvonlisäverotukseen on julkaistu

Työvoimakoulutusta koskeva ohjeistus perustuu pitkälti Korkeimman hallinto-oikeuden antamaan vuosikirjapäätöksen ([KHO 2013:140](#)) työvoimapolitiittisen koulutuksen arvonlisäverotuksesta (nykyisin työvoimakoulutus). Päätöksessä säätiön, joka järjesti lakisääteistä, arvonlisäverotonta ammatillista aikuiskoulutusta ylläpitämässään opistossa, täytyi suorittaa työvoimapolitiittisesta koulutuksesta arvonlisäveroa.

Verohallinnon tulkinnan ja ohjeistuksen perusteella työvoimakoulutusten myynti on arvonlisäverollista palvelujen myyntiä. Työvoimakoulutuksia ei järjestetä minkään lain velvoittamana eikä niitä avusteta lain nojalla valtion varoin siten kuin arvonlisäverolain 40 §:ssä tarkoitetaan. Arvonlisäverotuksessa verottomalla koulutuspalvelulla tarkoitetaan yleissivistävää ja ammatillista koulutusta, korkeakouluopetusta sekä taiteen perusopetusta, jota lain nojalla järjestetään tai jota lain nojalla avustetaan valtion varoin. Jotta kysymyksessä olisi veroton koulutus, sen tulisi olla siis joko lain nojalla järjestettyä tai lain nojalla valtion varoin avustettua. Verohallinnon tulkinnan mukaan työvoimakoulutuksia tarjotaan liiketaloudellisin perustein ja kilpailutilanteessa. Asiassa ei ole merkitystä sillä, onko koulutuksen myyjänä aikuisammattioppilaitos, yliopisto, ammattikorkeakoulu tai muu taho. Täten työvoimakoulutus ei Verohallinnon ohjeen mukaan ole arvonlisäverolain 39 ja 40 §:ssä tarkoitettua verotonta koulutuspalvelua.

Verohallinnon ohje ([A182/200/2013](#)) tulee voimaan 1.1.2014. Työvoimakoulutusten arvonlisäverollisuus koskee myös ennen 1.1.2014 tehtyjä koulutuspalvelusopimuksia siltä osin kun koulutuksia suoritetaan 1.1.2014 tai sen jälkeen.

Verohallinto on viestittänyt, että koulutuspalveluiden arvonlisäverotusta on tarkoitus käsitellä laajemminkin Verohallinnon ohjeistuksen muodossa, mutta ohjeen julkistamisaikataulusta ei vielä ole tietoa.

Terveyden- ja sairaanhoidon ohjeistus tulossa

Verohallinto on julkaisemassa uutta ohjeistusta liittyen terveyden- ja sairaanhoidon arvonlisäverotukseen. Verohallinnon tiedotteen perusteella terveyden- ja sairaanhoidon arvonlisäverotusta koskeva ohjeistus julkaistaan vielä vuoden 2013 aikana.

Terveyden- ja sairaanhoidon ohjeessa käsitellään muun muassa korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä työvoiman luovuttamisesta ([KHO 7.3.2013 T 819](#)) sekä työn ohjauksen ja esteettisen kirurgian arvonlisäverotusta. Verohallinnon tulevan ohjeistuksen mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden työvoiman luovuttamisesta ei makseta arvonlisäveroa KHO:n päätöksessä kuvatuissa olosuhteissa. Tältä osin ohjeen mukaiset yhtenäiset käytännöt tulevat Verohallinnon mukaan voimaan viimeistään 1.1.2014. Muilta osin ohje tulee voimaan 1.5.2014.

Lähes puolet kunnista nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2014

Lähes puolet kunnista, yhteensä 156 kuntaa, nostaa tuloveroprosenttiaan vuodelle 2014. Korkein tuloveroprosentti on ensi vuonna Kiteellä 22,50 prosenttia ja alhaisin Kauniaisissa 16,50 prosenttia. Keskimääräinen tuloveroprosentti on ensi vuonna 19,74, mikä merkitsee 0,36 prosenttiyksikön kasvua vuodesta 2013.

Yleisimmän, eli 0,5 prosenttiyksikön suuruisen korotuksen tekeviä kuntia on yhteensä 65. Suurin korotus on 1,5 prosenttiyksikköä, tämän verran tuloveroprosenttiaan korottavat Lappeenranta ja Jalasjärvi. Suurista kaupungeista tuloveroprosenttiaan nostavat Espoo, Tampere, Oulu, Turku, Kuopio ja Lahti. Tuloveroprosenttien korotus lisää maksuunpantavien kunnallisverojen määrää ensi vuonna noin 350 miljoonaa euroa.

Yhteensä 108 kunnassa tuloveroprosentti on ensi vuonna vähintään 21 prosenttia ja 14 kunnassa vähintään 22 prosenttia. Yleisin tuloveroprosentti ensi vuonna on 20,50 prosenttia, tällä prosentilla verotetaan 58 kunnassa. Maakunnittain tarkasteltuna korkeimmat keskimääräiset tuloveroprosentit ovat ensi vuonna Kainuussa 21,11 prosenttia ja Etelä-Pohjanmaalla 21,00 prosenttia. Alhaisimmat tuloveroprosentit ovat Ahvenanmaalla 17,51 prosenttia ja Uudellamaalla 18,81 prosenttia.

Yleinen, vakituisen asuinrakennuksen ja muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti nousee noin joka neljännessä kunnassa. Keskimääräiset veroprosentit nousevat 0,02 prosenttiyksikköä. Laki muutos korotti rakentamattoman rakennusmaan veroprosentin vähimmäistasoa 14 pääkaupunkiseudun kunnassa. Kiinteistöveroprosenttien korotukset lisäävät kuntien kiinteistöverotuloja vuonna 2014 noin 41 miljoonaa euroa. Lisäksi kiinteistöverouudistus kasvattaa kuntien verotuloja vuonna 2014 noin 100 miljoonaa euroa. Uudistuksessa kiinteistöverotusta kehitetään muun muassa korottamalla verotuksen pohjana olevia arvoja lähemmäs kiinteistöjen todellisia arvoja.

Tarkemmat tilastot kuntien veroprosenteista vuonna 2014 ja niiden muutoksesta vuoteen 2013 verrattuna löytyvät netistä osoitteesta:

<http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/tilastot/kuntatalous/veroprosentit/tuloveroprosentit-kiinteistoveroprosentit/Sivut/default.aspx>

Polku on Kunnat.net -> Kuntatalous -> Verotus -> Kuntien veroprosentit -> Kuntien tulo- ja kiinteistöveroprosentit 2014

Lisätiedot:

Jukka Hakola, p. 09 771 2086, 050 411 7112

Kiinteistöjen luovutus kunnalle verovapaaksi

Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän tekemä kiinteistön luovutus kunnalle on vuoden 2014 loppuun saakka verovapaata. Verovapaus koskee kiinteistön myyntiä ja vaihtoa. Luovutusvoittoa koskeva verovapaus on määräaikainen ja se tulee takautuvasti voimaan 1.10.2013 alkaen. Laki on eduskuntakäsittelyssä hyväksytty, mutta voimaan tullakseen se vaatii vielä presidentin vahvistuksen.

Verohallinto on antanut asiaan liittyen ohjeen. Sen mukaan omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ei ole veronalaista tuloa, jos luonnollinen henkilö tai kuolinpesä luovuttaa kiinteää omaisuutta kunnalle 1.10.2013–31.12.2014 välisenä aikana. Verovapaus koskee luovutuksia, joista on tehty lopullinen kauppa- tai vaihtokirja kyseisenä aikana. Verovapaus koskee vain kunnalle tapahtuvia luovutuksia, ei kunnan omistamalle osakeyhtiölle tai kuntayhtymälle.

Verovapaus ei koske muita kuin edellä mainittuja myyjiä. Sitä ei sovelleta esimerkiksi osakeyhtiön tai asunto-osakeyhtiön omistaman kiinteistön luovutukseen siinäkään tapauksessa, että yhtiön osakkeet omistaa luonnollinen henkilö tai kuolinpesä. Jos kiinteistön luovuttajana on jakokunta, ei verovapautta myöskään sovelleta.

Kiinteistön käyttötarkoitus ei lähtökohtaisesti vaikuta verovapauteen. Kiinteistö voi olla rakennettu tai rakentamaton asuinkiinteistö tai liikekiinteistö, maatalousmaata, metsämaata tai muussa käytössä. Verovapaus ei kuitenkaan koske luonnollisen henkilön tai kuolinpesän elinkeinotoiminnan varoihin kuuluvaa kiinteistöä.

Verovapautta sovelletaan myös etuosto-oikeuden käyttämisen kautta tapahtuvaan kiinteistön luovutukseen kunnalle. Luovuttaja saa tässä tapauksessa hyödykseen verovapauden vaikka kiinteistönkaupan alkuperäinen ostaja ei olekaan kunta. Verovapauden soveltuvuudesta tilanteeseen, jossa kunta hankkii maata lunastamalla, ei ole tiedossa verottajan ennakkoratkaisua.

Lisätiedot:

Jukka Hakola, veroasiantuntija, p. 09 771 2086, 050 411 7112

Matti Holopainen, kehittämisspäällikkö, p. 09 771 2269, 050 5634622

Susanna Ijäs, lakimies, p. 09 771 2451, 050 372 9024

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain nk. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esim. asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset, ja kustannustason muutoksesta johtuvat hintojen muutokset (indeksikorotus).

Lisätiedot:

Jouko Heikkilä, p. 09 771 2320, 050 382 8845

Vuoden 2014 valtionosuuslaskelmat on päivitetty 4.-16.12.2013

Kuntaliitto julkaisi alustavat laskelmat vuoden 2013 valtionosuusrahoituksesta internet-sivuillaan 15.6.2012. Alustavia laskelmia on päivitetty loppukesän ja syksyn 2013 aikana uusien tietojen päivittyessä. Viimeinen päivitys valtionosuuksiin on tehty joulukuussa 2013. Valtionosuudet tarkistetaan lopullisten päätösten mukaisesti tammikuussa 2014.

Kuntaliiton laskelmat sisältävät tiedot koko valtionosuusrahoituksen kokonaisuudesta

- kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta
- verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta
- opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta rahoituksesta (tässä vaiheessa v. 2013 tasoisena) ja
- esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksista.

Valtionosuusarviota vuodelle 2014 tehtäessä kaikki edellä mainitut erät tulee ottaa huomioon. Opetus- ja kulttuuriministeriön erät on laskettava erikseen, koska niistä ei ole yhteenvetoa samalla tavalla kuin peruspalvelujen valtionosuudesta. Laskuria voi käyttää apuna, mutta tyhjä7 kentät tulee tarkistaa ja täyttää vuotta 2014 koskevilla yksikköhinnoin ja oppilas- yms. suoritelmäärillä riittävän oikeaan tulokseen pääsemiseksi.

Alustavat kuntakohtaiset valtionosuuslaskelmat ja valtionosuuslaskuri löytyvät Kuntaliiton internet-sivuilta osoitteesta www.kunnat.net > Asiantuntijapalvelut > Kuntatalous > Valtionosuudet > Valtionosuuslaskelmat > Valtionosuudet vuonna 2014.

Mistä aiheutuvat vuosittaiset muutokset valtionosuusrahoituksessa?

Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain nk. *automaattimuutosten* perusteella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esim. asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset. Esimerkiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena olevista laskennallisista kustannuksista yli 80 prosenttia määräytyy yksinomaan kunnan ikärakenteeseen eli ikäryhmittäisiin asukasmääriin perustuen. Ikärakenteen ja asukasmäärän muutoksella on siis erittäin suuri merkitys valtionosuusrahoituksen suuruuteen.

Valtionosuudet muuttuvat vuosittain *kustannustason muutoksesta* johtuen. Kustannustason muutos eli nk. indeksikorotus muuttaa valtionosuuden perusteena olevia perushintoja. Indeksikorotuksen suuruus määräytyy peruspalveluiden hintaindeksin mukaisesti. Hintaindeksi perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen käyttömenoilla painotettuun kustannustason muutokseen.

Valtionosuudet muuttuvat myös *poliittisista päätöksistä* johtuen. Tällaisia ovat esim. muutokset kuntien lakisääteisissä tehtävissä. Kuntien tehtävien muutokset

voivat olla joko tehtävien laajuuteen tai laatuun liittyviä. Kuntien tehtävien muuttuessa uusien ja laajentuvien tehtävien kustannukset otetaan osaltaan huomioon valtionosuutta korottamalla. Tämä vaikuttaa tyypillisesti sekä valtionosuuden perusteena olevaan laskennalliseen kustannukseen että valtionosuusprosenttiin. Muut poliittiseen päätöksentekoon perustuvat muutokset voivat liittyä esim. valtionosuuksien leikkaamiseen tai yksittäisten määräytymisperusteiden muutokseen.

Mitä muutoksia kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen on tullut vuonna 2014?

Vuoden 2014 kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa on otettu huomioon uudet 31.12.2012 tilanteen mukaiset *asukasmäärät*. Uusia väestömääriä on käytetty sekä ikäryhmittäin että kieliryhmittäin kunnan peruspalvelujen valtionosuutta laskettaessa. Myös *muut valtionosuuden määräytymisperusteet* on joulukuun 2013 päivityksessä laskettu uusimmilla saatavissa olevilla tiedoilla. Määräytymisperusteisiin ei tule enää muutoksia ennen lopullisia valtionosuuspäätöksiä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta koskevilla alustavissa laskelmissa on otettu huomioon vuoden 2013 kustannustason muutos (*indeksikorotus*) *1,5 prosenttia*. Alkusyösyn laskelmissa indeksikorotus oli 2,5 %, mutta se muuttui talousarvioesityksen täydennyksessä 21.11.2013. Valtionosuudet alenivat 71,5 milj. euroa, minkä vaikutuksesta omarahoitusosuus peruspalveluissa aleni 28,26 euroa asukasta kohti.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta koskevilla laskelmissa on lisäksi otettu huomioon kehysriihessä päätetyt vuoden 2014 kunnan peruspalvelujen *valtionosuuteen kohdistuvat 362 milj. euron leikkaukset*. Leikkaus toteutetaan valtionosuusprosenttia alentamalla. Leikkaus alentaa kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 1,43 prosenttiyksiköllä. Valtionosuusprosentin alentaminen pienentää valtionosuutta ja samalla kasvattaa kunnan omarahoitusosuutta. Kunnan omarahoitusosuuden kasvu on noin 67 euroa asukasta kohden. Valtionosuuteen tehtävän leikkauksen vaikutus on kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri.

Laskelmissa on otettu huomioon vuoden 2014 kuntien tehtävien *laadun ja laajuuden muutosten vaikutus* ja muut muutokset. Nämä korottavat valtionosuusprosenttia nettona 0,04 prosenttiyksikköä. Valtionosuusprosentti alenee yhteensä 1,39 prosenttiyksikköä 30,96 prosentista 29,57 prosenttiin. Leikkaukset, tehtävämootokset ja niiden vaikutukset on esitetty tiedotteessa 3/2013.

Jäteverotuottoa vastaava lisäys 70 milj. euroa on otettu huomioon myöhemmin esitetyissä valtionosuuksien lisäyksissä.

Veroperustemuutosten vaikutus vähensi kuntien verotuloja 9,5 milj. euroa, mikä on otettu huomioon myöhemmin esitetyissä valtionosuuksien lisäyksissä. Aiemmissa syyskuun valtionosuuslaskelmissa veroperustemuutokset vähensivät valtionosuuksia 47 milj. euroa. Keskitetyn työmarkkinaratkaisun johdosta valtion vastaanotto muutti veroperusteita niin, että kuntien verotulojen 47 milj. euron kasvu muuttui 9,5 milj. euron verotulojen vähennykseksi, joka hyvitetään kunnille.

Mitä muutoksia opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen on tullut vuonna 2014?

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus perustuu valtaosaltaan oppilas- ja opiskelijamääriin, jotka kerätään suoraan opetuksen järjestäjiltä 20.9. ja 20.1 tilanteessa toteutetuissa tiedonkeruissa. Nämä tiedot eivät ole julkisia, joten Kuntaliitolla ei ole ollut mahdollisuutta tehdä laskelmia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin sisältyvien valtionosuuserien osalta vuodelle 2014.

2014 osalta, kuten tapahtui myös vuoden 2013 osalta. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että vuodelle 2014 paras arvio opetustoimen rahoituksesta on ollut säilyttää rahoituksen taso samana kuin vuonna 2013 (kuten yhteenvetolaskelmissa on tehty). Jos tarkempaan lopputulokseen on tarvetta, arvio on tehtävä esim. las-
kurin avulla.

Indeksikorotuksen tekemättä jättämisen lisäksi yksikköhintoja leikattiin ja opiskelijamääriä alennettiin. Perusteita on esitetty tiedotteessa 3/3103. Leikatuista ja muista yksikköhinnoista saa tietoa tämän tiedotteen lisäksi esim. opetushallituksen sivuilta.

Valtionosuusprosentti, kunnan omarahoitusosuus ja kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perushinnat vuosina 2013–2014, euroa/asukas

	2013	2014
Valtionosuusprosentit		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	30,96	29,57
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	41,89	41,89
Kunnan omarahoitusosuus		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	3 136,92	3 282,60
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus (ennakko)	357,44	348,64
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus (lopullinen)	358,84	–
Indeksikorotus	3,00 %	1,50 %
Yleisen osan perushinta	33,05	33,55
Sosiaalihuollon perushinnat		
0–6-vuotiaat	7 122,39	7 316,69
7–64-vuotiaat	330,13	342,09
65–74-vuotiaat	988,59	1 016,79
75–84-vuotiaat	5 924,10	6 074,12
85 vuotta täyttäneet ja vanhemmat työttömyyskertoimen perushinta	16 263,41	16 670,53
työttömien määrän perushinta	58,14	59,01
lastensuojelun perushinta	637,51	647,07
vammaisia koskeva perushinta	48,99	49,72
vammaisia koskeva perushinta	17,33	17,59
Terveydenhuollon perushinnat		
0–6-vuotiaat	926,16	940,05
7–64-vuotiaat	1 006,10	1 018,36
65–74-vuotiaat	2 362,97	2 398,41
75–84-vuotiaat	4 554,19	4 622,50
85 vuotta täyttäneet ja vanhemmat sairastavuuden perushinta	7 900,89	8 019,40
sairastavuuden perushinta	431,22	437,69
Opetus- ja kulttuuritoimi		
esi- ja perusopetuksen perushinta	7 519,50	7 633,52
yleisten kirjastojen perushinta	62,19	63,12
taiteen perusopetuksen perushinta	1,4	1,4
yleisen kulttuuritoimen perushinta	3,5	3,5
Yleinen osa	33,05	33,55

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitukseen liittyvät yksikköhinnat (euroa/suorite)

Perusopetuksen lisät:	2 013	2014
Pidennetty oppivelvollisuus		
- vammaiset	17 594,17	17 597,00
- vaikeavammaiset	28 179,87	28 184,41
Aineopetus	3 594,49	3 594,49
Joustava perusopetus	3 300,00	3 200,00
Aamu- ja iltapäivätoiminta	26,00	26,00
Muu toiminta		
Kansalaisopisto	82,60	82,60
Taiteen perusopetus	74,66	74,66
Liikunta	12,00	12,00
Nuorisotyö	15,00	15,00
Museo	69 616,00	69 616,00
Teatteri	56 182	56 182,00
Orkesteri	55 693,00	55 693,00
Muu koulutus		
Lukiokoulutus	6 704,40	6 425,98
Ammatillinen koulutus	11 137,20	10 970,06
Ammattikorkeakoulu	7 771,56	7 688,83

Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset 2014

Vuosittain kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon vaihteleva määrä valtionosuusjärjestelmän kautta huomioon otettavaksi päätettyjä valtionosuutta lisääviä ja sitä vähentäviä eriä. Vähennykset ja lisäykset muuttuvat vuosittain mm. määräaikaisten vähennysten poistumisen johdosta ja verotuksessa tapahtuvien lainsäädäntömuutosten myötä. Esimerkiksi veroperustemuutoksista kunnille aiheutuvat veromenetykset kompensoidaan valtionosuutta lisäämällä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtävien lisäysten ja vähennysten nettomäärä vuonna 2014 on 892 milj. euroa. Valtaosa valtionosuuden lisäyksistä johtuu kuntien veromenetysten kompensoinnista: kuntien veroperusteisiin tehtyjen muutosten vaikutus kompensoidaan kuntakohtaisesti oikean suuruisena valtionosuusjärjestelmän kautta. Nämä vuosien 2010–2014 veromenestysten kompensoinnit vuonna 2013 ovat yhteensä 824 milj. euroa.

Vuonna 2014 kunnan peruspalvelujen valtionosuutta lisäävät seuraavat erät yhteensä 869 milj. euroa:

1. Kuntakohtainen työmarkkinatuen kompensointierä: Lisäys tai vähennys riippuen siitä, mikä on ollut työmarkkinatukiudistuksen rahoituksessa laskettu kuntakohtainen korjauserä. Nettolisäys 29,5 milj. euroa.
2. Vuoden 2010 verotulomenetysten kompensointi: Vaikutus vaihtelee kunnittain. Yhteismäärä 375 milj. euroa.
3. Vuoden 2011 verotulomenetysten kompensointi: Vaikutus vaihtelee kunnittain. Yhteismäärä 129 milj. euroa.
4. Vuoden 2012 verotulomenetysten kompensointi: Vaikutus vaihtelee kunnittain. Yhteismäärä 299 milj. euroa.

5. Vuoden 2013 verotulomenetysten kompensatio: Vaikutus vaihtelee kunnittain. Yhteismäärä 11,5 milj. euroa.
6. vuoden 2014 verotulomenetysten kompensatio: Vaikutus vaihtelee kunnittain. Yhteismäärä 9,5 milj. euroa
7. Elatustukisaatavien palautukset kunnille: tasasuuruinen lisäys 1,29 euroa/asukas. Lisäys yhteensä 6,9 milj. euroa. Kirjanpidossa elatustukisaatavien palautukset erotetaan valtionosuuksista.
8. Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen käsittely kunta-valtiosuhteessa neutraalisti: Tasasuuruinen lisäys 6,97 euroa/asukas. Lisäys yhteensä 37,6 milj. euroa.
9. Aluehallinnon uudistukseen liittyvien uusien tehtävien kustannusten korvaamiseen maakunnan liitoille tarkoitettu määräraha siirrettiin vuonna 2012 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Tasasuuruinen lisäys 0,09 euroa/asukas. Lisäys yhteensä 0,48 milj. euroa.
10. Jäteveron tuottoa vastaava lisäys peruspalvelujen valtionosuuteen. Tasasuuruinen lisäys 12,97 euroa/asukas. Lisäys yhteensä 70 milj. euroa.

Vuonna 2014 kunnan peruspalvelujen valtionosuutta vähentävät seuraavat erät yhteensä -76,3 milj. euroa:

1. Valtion ja kuntien yhteisten tietojärjestelmien (KuntaIT/SADe) rahoitus: tasasuuruinen vähennys -1,58 euroa/asukas. Vähennys yhteensä 8,5 milj. euroa.
2. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen rahoitus: tasasuuruinen vähennys -0,93 euroa/asukas. Vähennys yhteensä 5,0 milj. euroa. Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus korotuksen jälkeen yhteensä 20 milj. euroa vuonna 2014.
3. Erityisen harvan asutuksen, saamelaisten kotiseutualueen ja saaristokunnan lisäosien rahoitus: tasasuuruinen vähennys -6,48 euroa/asukas. Vähennys yhteensä 35 milj. euroa.
4. Vakiomuotoisten tietoluovutusten maksuttomuuteen siirtymisen rahoitus: tasasuuruinen vähennys 0,24 euroa/asukas. Vähennys yhteensä 1,3 milj. euroa.
5. Lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoittamiseen tarvittava määrä: tasasuuruinen vähennys 4,1 euroa/asukas. Vähennys yhteensä 22,1 milj. euroa.
6. Turvallisuusverkon uudistamisen rahoitus (pelastustoimen ja ensihoidon tietojärjestelmän sekä turvallisuusverkon väliset yhteydet): tasasuuruinen vähennys 0,28 euro/asukas. Vähennys yhteensä 1,5 milj. euroa.
7. Opiskelijavalintapalvelujärjestelmän uudistamisen rahoittaminen; tasasuuruinen vähennys 0,53 euroa/asukas. Vähennys yhteensä 2,9 milj. euroa.

Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta myönnettiin 29 kunnalle

Valtioneuvosto päätti 5.12.2013 myöntää harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 29 kunnalle yhteensä 20 miljoonaa euroa. Suurimman euromääräisen korotuksen saivat Akaa 1 540 000 euroa, Kotka 1 700 000 euroa, Liperi 1 250 000 euroa, Mänttä-Vilppula 1 000 000 euroa, Raasepori 1 500 000 euroa ja Salo 1 650 000 euroa. Asukasta suurimmat korotukset olivat Savukoskella (177 euroa/as) ja Vetelillä (139 euroa/as). Usea kunta sai noin 130 euroa/asukasta olevan korotuksen mm. Alavieska, Aura, Hartola, Jämijärvi, Kaustinen, Kärkölä, Kärämäki, Lavia, Multia, Outokumpu, Sauvo, Sievi ja Vimpeli. Kaikki tämän vuoden kriisikunnat Jalasjärvi, Hanko, Lavia ja Tarvasjoki olivat korotuksen saajien joukossa. Mm. Salon kaupunki sai korotusta nyt toisen kerran peräkkäin. Kunnalle, joka oli saanut korotusta kolme kertaa peräkkäisen, korotusta ei myönnetty huonoista tunnusluvuista huolimatta.

Hakijoina oli 108 kuntaa ja haettu määrä oli vajaat 142 miljoonaa euroa. Kuntaliitto esitti korotusta 31 kunnalle, joista kahdelle sitä ei myönnetty.

Kuntaliitto katsoi lausunnossaan, että korotuksen tarpeessa talous- ja muiden mitareiden mukaan olisi huomattavasti useampi kunta, jolle korotusta voitiin esittää. Määrärahan niukkuus vaikutti ratkaisevasti lukumäärään, kun korotukselle haluttiin myös vaikuttavuutta yksittäisen kunnan näkökulmasta. Myönteinen lausunto edellytti suunnitelmaa talouden tasapainottamiseksi ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttamista. Esim. sosiaali- ja terveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon menojen yhtäkkinen kasvu tai investointitarpeet yksinään eivät riittäneet myönteiseen lausuntoon. Nämä linjaukset olivat myös pääosin tehdyn päätöksen keskeisiä tekijöitä. Tehdyssä päätöksessä pääpaino oli aikaisemman käytännön mukaan edellisten vuosien tilinpäätösten mukaisilla tunnusluvuilla.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta voidaan myöntää kunnalle hakemuksesta valtion talousarviossa olevan määrärahan rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa, joihin vaikuttavina seikkoina otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet. Korotuksen myöntämiselle voidaan lain mukaan asettaa ehtoja. Korotuksen saaneet kunnat löytyvät Kuntaliiton sivuilta.

Valtionosuuden korotus maksetaan vuoden 2013 loppuun mennessä.

Lisätiedot:

Jouko Heikkilä, p. 09 771 2320, 050 382 8845

Valtionosuusuudistus 2015

Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä (Halke) on hyväksynyt 12.12.2013 valtionosuusuudistuksen pääperiaatteet ja uudistuksessa käytettävät kriteerit.

Selvitysmies Arno Miettisen alustava ehdotus uudesta valtionosuusjärjestelmästä kuntakohtaisine koelaskelmineen on hyväksytty lähettäväksi kommentointikierrokselle. Valtiovarainministeriön kirje on lähetetty 17.12.2013 ja kommentit pyydetään 17.1.2014 mennessä kyselylomakkeella. Selvitysmies tekee lopullisen ehdotuksensa kommentointikierroksen jälkeen tammikuussa. Kuntakohtaiset laskelmat eivät ole lopullisia, vaan tulevat vielä muuttumaan.

Uudistus tulee voimaan vuoden 2015 alussa. Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä linjasi, että uudistukseen sovelletaan vähintään viiden vuoden siirtymäaikaa, jonka tarkoitus on tasoittaa muutosta. Ensimmäisinä vuosina kuntakohtainen muutos olisi korkeintaan 50 euroa asukasta kohti.

Alustavasta ehdotuksesta ja kuntakohtaisista koelaskelmista pyydetään kuntien kannanottoja muun muassa kriteereihin, laskentaperusteisiin sekä valtionosuusjärjestelmän uudistukseen tarvittavaan siirtymäaikaan. Kuntakohtaiset laskelmat ovat suuntaa-antavia, sillä jatkossa laskennan pohjina käytetään aina uusimpia, saatavilla olevia tietoja.

Valtiovarainministeriön tiedote, kalvoesitys, taustamuistio ja kuntakohtaiset laskelmat löytyvät oheisista linkeistä valtiovarainministeriön sivuilta.

Kommentointikierroksen tarkoituksena on, että kunta- ja/tai talousjohto vastaa kysymyksiin eikä välttämätöntä tarvetta alustavan ehdotuksen käsittelyyn kunnan

hallintoelimityksissä nyt ole, koska vastausaika on lyhyt. Käsittelyyn voi toteuttaa myöhemmin keväällä, kun koko esitys tulee varsinaiselle lausuntokierrokselle.

Lisätiedot:

Jouko Heikkilä, p. 09 771 2320, 050 382 8845

Valtionavustukset sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin

Eduskunta on hyväksynyt 11.10.2013 valtion vuoden 2013 kolmannessa lisätalousarviossa 15 miljoonan euron määrärahan myönnettäväksi avustuksina sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden sisäilmaongelmia ja kosteusvaurioita sisältävien rakennusten korjaushankkeisiin ja niitä korvaaviin uudisrakennushankkeisiin, jotka aloitetaan vuonna 2013 tai 2014.

Avustuksen myöntämisessä noudatetaan valtionavustuslain (688/2001) ja sen perusteella annettavan valtioneuvoston asetuksen säännöksiä edellyttäen, että valtioneuvosto hyväksyy valmistellun asetuksen. Määräraha myönnetään avustuksina kaikille tukikelpoisille ja ehdot täyttävälle hankkeille.

Avustus on tarkoitettu kuntien ja kuntayhtymien omistamien rakennusten korjaushankkeisiin, joiden hyväksyttävät kustannukset ovat vähintään 300 000 euroa. Avustus on enintään 25 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Avustusta ei myönnetä esimerkiksi vuokrattujen tilojen korjaushankkeisiin.

Avustusta haetaan aluehallintovirastosta 31.1.2014 mennessä. Aluehallintovirastot antavat myöhemmin tarkempia tietoja avustuksen hakemisesta ja hakemiseen käytettävistä lomakkeista. Hakemukset toimitetaan siihen aluehallintovirastoon, jonka toimialueella hanke toteutetaan. Aluehallintovirasto tekee päätökset avustettavista hankkeista ja avustuksen suuruudesta 30.6.2014 mennessä.

Valtionavustusta haettaessa tulee ottaa huomioon seuraavat asiat:

Hakemuksesta tulee ilmetä:

- hakijaa koskevat tiedot;
- hankkeen liittyminen kunnan tai kuntayhtymän pitkän tähtäimen suunnitelmaan;
- selvitys kunnan tai kuntayhtymän omavaraisuudesta;
- pääpiirteittäinen selostus hankkeesta, hankkeen tarpeellisuudesta ja toteutamisajankohdasta sekä luonnossuunnitelmat ja niihin perustuva kustannusarvio;
- koko hankkeen kattava kuntoarvioraportti ja kuntotutkimusten yhteenvetoreportti, joista selviävät tiedot korjattavan rakennuksen tai rakennuksen osan kaikkien rakennusosien kunnosta, ilmanvaihdon toimivuudesta ja puhtaudesta sekä mahdollisista haitta-aineista;
- rakennusterveysasiantuntijan tai muun vastaavan pätevyyden omaavan asiantuntijan lausunto rakennuksen kunnosta ja tehdyistä tutkimuksista sekä sisäilmaongelman tai kosteusvaurion merkityksestä rakennuksen käyttäjille;
- jos hankkeessa korvataan sisäilmaongelman tai kosteusvaurion vuoksi purettava rakennus uudella, tulee hakemukseen liittää kustannusvertailu tai muu selvitys perusteista, joilla korvattava rakennus on todettu korjauskelvottomaksi. Vain erityisistä syistä (esim. suojeltu rakennus) avustusta myönnetään korjaushankkeille, joissa korjausaste on yli 70 %.

Hankkeelle on laadittava laadunvarmistusohjeistus, kosteudenhallintasuunnitelma ja pölynhallintasuunnitelma. Hankkeessa on myös kiinnitettävä erityistä huomiota kuntotutkijan, suunnittelijan, valvojan ja työnjohtajan pätevyyteen. Tärkeää on, että em. toimijoilla on tietoa ja kokemusta sisäilma- ja kosteusvauriohankkeiden korjauksista.

Hakijan tulee tarkastuttaa korjaussuunnitelmat ulkopuolisella rakennusterveysasioihin perehtyneellä rakennusalan asiantuntijalla. Suunnitelmat tulee tarkastaa erityisesti siitä näkökulmasta, että niissä on huomioitu kaikki kuntotutkimuksissa esiin tulleet tekijät.

Noin 6–10 kuukauden kuluttua korjausten valmistumisen jälkeen hakijan on tehtävä korjausten onnistumisen jälkiseuranta esimerkiksi oirekyselyin. Tämä asia on syytä huomioida jo hankevalmisteluissa, jotta jälkivalvonta voidaan tehdä mahdollisimman luotettavasti samoilla menetelmillä ennen korjauksia ja niiden jälkeen.

Puheena olevaan asiaan liittyen sosiaali- ja terveysministeriö muistuttaa eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätöksestä (dnro 2822/4/10). Sen perusteella taloudelliset syyt eivät poista julkisen vallan velvoitetta huolehtia työvoiman suojelusta, väestön terveyden edistämisestä eivätkä vähennä vastuusta huolehtia käytettävien tilojen turvallisuudesta.

Lisätiedot:

Jouko Heikkilä, p. 09 771 2320, 050 382 8845

Valtionavustukset oppilaitosten ja päiväkotien sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin

Opetus- ja kulttuuriministeriö on julistanut haettavaksi avustukset sisäilma- ja kosteusvaurioita sisältävien oppilaitosten ja päiväkotien korjaushankkeisiin ja niitä korvaaviin uudisrakennushankkeisiin.

Valtion vuoden 2013 kolmanteen lisätalousarvioon sisältyy 35 miljoonan euron määräraha, joka on tarkoitettu myönnettäväksi avustuksina yleissivistävien oppilaitosten ja päiväkotien sisäilmaongelmia ja kosteusvaurioita sisältävien rakennusten korjaushankkeisiin ja niitä korvaaviin uudisrakennushankkeisiin, jotka aloitetaan vuonna 2013 tai 2014. Määräraha on tarkoitettu myöntämään avustuksina kaikille tuki- kelpoisille ja ehdot täyttävälle hankkeille.

Avustushakemukset tulee toimittaa viimeistään 31.1.2014 sekä aluehallintovirastoon että opetus- kulttuuriministeriöön.

Tarkemmat hakuohjeet ja lomakkeet löytyvät opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilta.

Lisätiedot:

Jouko Heikkilä, p. 09 771 2320, 050 382 8845

Kirjanpitoon liittyviä ohjeita

Yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä on tarkistettu. Muutokset asiasisältöihin ovat melko vähäiset. Yleisohjeeseen on tehty tekstitarkistuksia mm. kuntalain (626/2013) muutoksesta johtuen. Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmakaavoihin on lisätty toimeksiantojen varoja ja pääomia koskevat erät. Lisäksi on mm. ohjeistettu sisäisen investointiavustuksen käsittely sekä täsmetty toimintakertomuksen laatimista koskevaa kohtaa. Yleisohje korvaa 2007 annetun vastaavan yleisohjeen. Tarkistettua yleisohjetta noudatetaan viimeistään vuodesta 2014 alkaen.

Yleisohje on tilattavissa julkaisuna Kuntaliiton verkkokaupasta, tilausnumero 509454, hinta 18 euroa. Yleisohje on myös ladattavissa pdf-muodossa maksutta alla olevasta osoitteesta:

<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/kuntatalous/kirjanpito/kirjanpitolautakunta-kuntajaosto/kuntajaosto-yleisohjeet/Sivut/default.aspx>
liitteet-osiosta.

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on tarkistanut yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista. Tarkistuksessa on täsmennetty ainoastaan tilintarkastajien palkkioita koskevaa liitetietoa (50). Tarkistettu yleisohje on ladattavissa pdf-muodossa maksutta alla olevasta osoitteesta:

http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/kuntatalous/kirjanpito/kirjanpitolautakunta-kuntajaosto/kuntajaosto-yleisohjeet/Documents/9_yleisohje_liitetiedot_ebook.pdf

Kuntajaoston lausunto 107/2013, liite 1

Isäntäkuntamallin vaikutuksista konsernitilinpäätökseen

Lausuntopyyntö

Isäntäkunta A, sopimuskunta B ja kuntayhtymä pyysivät yhdessä lausuntoa yhteistoiminta-alueen kuntien ja kuntayhtymän välisten kirjausten eliminoinnista konsernitilinpäätöksessä sekä kuntayhtymän ns. kuntalaskutuksen raportointivaatimuksista.

- Isäntäkunta A ja sopimuskunta B ovat sopineet yhteistoiminta-sopimuksessa niiden järjestämistä varten yhteistoiminta-alueen tilaaja- ja tuottaja-tehtävien eriytetty isäntäkunnan A kirjanpidossa. Isäntäkunnan A-konsernin keskinäiset saamis-, velka- ja tuloslaskelmaerät käsitellään isäntäkunnan A ja

kuntayhtymän välillä seuraavasti: kuntayhtymä laskuttaa isäntäkuntaa A sopimuskunnan B asukkaiden erikoissairaanhoidosta ja osan perusterveydenhuollosta.

Hakija tiedusteli, miten konsernitilinpäätöksessä huomioidaan tällainen laskutus-käytäntö.

- Eliminoiko isäntäkunta A konsernitilinpäätöksessään oman kirjanpitonsa mukaiset kaikki ostot kuntayhtymältä vai eliminoidaanko isäntäkunnan A asukkaisiin kohdistuvat ostot?
- Miten sopimuskunta B konsernitilinpäätöksessään käsittelee ja eliminoi konserniinsa kuuluvan kuntayhtymän myynnin, joka tosiasiallisesti kohdistuu sopimuskuntaan B eikä isäntäkuntaan A?
- Lisäksi tiedusteltiin, pitääkö kuntayhtymän omasta kirjanpidostaan pystyä raportoimaan jäsenkuntien vai palvelun järjestäjien maksusuudet.

Perusteluja

Kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöstä koskevassa yleisohjeessa ei ole annettu erillisiä ohjeita isäntäkuntamallien käsittelystä konsernitilinpäätöksessä.

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos sekä taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Sitä varten eliminoidaan konserniyhteisöjen välisiin toimiin perustuvien konsernin sisäisten erien vaikutus (KPL 6:7.1 §). Tällaisia eliminoitavia eriä ovat muun muassa konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet.

Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymän välisistä liiketapahtumista aiheutuneet sisäiset erät vähennetään konsernituloslaskelmaa ja -tasetta laadittaessa peruspääoman jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Tililuettelomallisuosituksessa kunnille ja kuntayhtymille (2012) on annettu ohjeita yhteistoiminta-alueiden ns. isäntäkuntien ja sopimuskuntien kirjauksista ja ilmoittamisesta taloustilastossa. Suosituksen mukaan isäntäkunta kirjaa kaikki palvelun järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ja tuotot.

Lausunto

Hakemuksessa kuvatussa tilanteessa kirjanpitoon syntyy kirjauksia kuntayhtymän ja isäntäkunnan A välisistä liiketapahtumista sekä isäntäkunnan A ja sopimuskunnan B välisistä liiketapahtumista. Isäntäkunta A laskuttaa edelleen sopimuskunnalta sitä koskevan osuuden kuntayhtymältä ostetuista palveluista. Tästä johtuen kuntayhtymän ja kunnan B välille ei synny liiketapahtumia, vaikka osa kuntayhtymän myynnistä tosiasiallisesti kohdistuu kunnan B asukkaisiin.

Isäntäkunta A eliminoi konsernitilinpäätöksessään kaikki ostot kuntayhtymältä oman omistusosuutensa mukaisessa suhteessa. Sopimuskunnalle B ei synny kuntayhtymän kanssa eliminoitavia liiketapahtumia.

- Kuntayhtymän laskutuksessa tulee huomioida kirjanpitolain ja arvonlisäverolain vaatimukset sekä verohallinnon ohjeet. Lisäksi raportoinnissa otetaan huomioon yhteistoiminta- ja palvelusopimuksissa laskutukselle ja raportoinnille asetetut vaatimukset.

- Hyvän kirjanpitoavan mukaista on järjestää kirjanpito niin, että se tuottaa myös vapaaehtoiset sopimusten edellyttämät tiedot. Mikäli kuntayhtymän kirjanpitojärjestelmistä ei voida tuottaa konsernitilinpäätöstä varten tarvittavaa tietoa, niin konsernitilinpäätöksen eliminoiteja varten tieto tulee tuottaa ja täsmäyttää muulla tavoin.

Yhteistoimintasopimuksella on sovittu palvelujen järjestämisvelvollisuuden siirtämisestä yhteistoiminta-alueen isäntäkunnalle A. Palvelujen järjestämistapa lisää isäntäkunnan menoja ja tuloja sopimuskunnille ostettavien tai tuotettavien ja myytävien palvelujen verran. Tilinpäätöksen liitetiedoissa tulee antaa selvitys yhteistoiminta-alueen vaikutuksesta kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen vertailukelpoisuuteen aikaisempien vuosien kanssa.

Lisätiedot:

Sari Korento, p. 09 771 2616, 0500 476 747

Anneli Heinonen, p. 09 771 2168, 050 548 0036

Marja-Liisa Ylitalo, p. 09 771 2083, 050 410 0054

Jan Björkwall, p. 09 771 2085, 050 522 2789

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuntalakiin kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulevat voimaan vuonna 2014. Valtuustojen tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Lisäksi hallintosääntöön tulee ottaa tarpeelliset määräykset lähinnä asiaa koskevasta toimivallasta ja tehtävien jaosta. Valtuustojen tulisi päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista mahdollisimman pian, jotta tarkemmat menettelytapaohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi, toimeenpanon valvomiseksi ja raportoimiseksi ehditään laatia niin, että ne voidaan toimeenpanna vuoden 2014 aikana.

Sisäisen valvonnan perusteisiin tulee sisällyttää määräykset kunnanhallituksen velvollisuudesta ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen ja toimeenpano, lauta- ja johtokuntien velvollisuudesta valvoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa sekä johtavien viranhaltijoiden velvollisuus toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueillaan. Myös riskeistä raportoinnista ja raportointimenettelyistä on syytä ottaa määräykset kunnanvaltuuston vahvistamiin perusteisiin.

Kuntatalousyksikkö on valmistellut asiakirjan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien säännösten toimeenpanemiseksi ja se on luettavissa Kuntatalousyksikön internet-sivuilla alla olevassa osoitteessa:

http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/uutisia/2013/09122013_Sisainen_valvonta/Sisainen_valvonta_09122013.pdf

Lisätiedot:

Sari Korento, p. 09 771 2616, 0500 476 747

Marja-Liisa Ylitalo, p. 09 771 2083, 050 410 0054

Muutoksia kuntien ja kuntakonsernien tilastoinnissa

Tilastokeskukselle toimitettavia kuntatilastoja on uudistettu osana Kuntatieto-ohjelmaa. Konsernitason tietoja aletaan kerätä kattavasti tilastovuodesta 2015 lähtien. Tähän mennessä on kerätty ainoastaan konsernitase, jatkossa kerätään myös konsernitulos ja -rahoituslaskelma. Pieniä muutoksia on tehty myös kuntien tilinpäätös- ja neljännesvuotilastoon. Kaikki tässä tiedotteessa mainittavat muutokset tulevat voimaan tilastovuodelle 2015 (kerätään vuoden 2016 keväällä).

Konsernitason tulos- ja rahoituslaskelmatilasto noudattavat normaalia laadintakaavaa, joten tästä ei pitäisi aiheutua kunnille merkittävää tiedonantorasitetta. Kuntien liikelaitosten tilinpäätöstiedot kerätään jatkossa kunnan tulos- ja rahoituslaskelman sekä taseen kanssa samassa aikataulussa ennen tehtäväkohtaisten tietojen keräämistä. Tilastokeskus on lisäksi uudistanut neljännesvuositilaston otokseen kuuluvien kuntien informointimenettelyä siten, että otokseen päätyville uusille kunnille ilmoitetaan tilastointivelvoitteesta joulukuussa ennen tilastovuoden alkua.

Kuntatieto-ohjelma tulee jatkossakin aiheuttamaan muutoksia tilastointiin. Kuntaliitto tiedottaa välittömästi uudistuksista niiden valmistuttua.

Uudistetut tietosisällöt ovat liitteinä 2–11.

Kuntatilastoinnin tietosisällöt ovat myös nähtävillä osoitteessa:

<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/kuntatalous/talous-toimintatilaston-luokitukset/tiedonkeruun-viimeisimmat-muutokset/Sivut/default.aspx>

Lisätiedot:

Mikko Mehtonen, p. 09 771 2645, 050 592 8986

Johdannaisinstrumentteja koskevasta EMIR-sääntelystä ja sen vaikutuksista

EU-tasolla on yhtenä finanssikriisin seurauksena hyväksytty johdannaisinstrumentteja koskeva ns. EMIR-sääntely, joka tarkoittaa EU:n asetusta OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä sekä muita näihin liittyviä säädöksiä. Tavoitteena on lisätä informaatiota kaikista johdannaissopimuksista ja samalla kontrolloida erityisesti OTC-johdannaisten kauppaa sekä parantaa niiden riskienhallintaa. OTC-johdannaiset ovat suoraan vastapuolen kanssa solmittavia johdannaissopimuksia, joiden ehdot määritellään ja räätälöidään sopimusosapuolten kesken.

EMIR-asetus tuli voimaan 16.8.2012. Erinäiset velvoitteet tulevat voimaan porrastetusti, eivätkä ne ole kaikilta osin vielä täsmentyneet. Sääntely kuitenkin koskee kaikkia OTC-johdannaisia käyttäviä tahoja. Suurimmat vaikutukset kohdistuvat finanssialan yrityksiin, mutta sääntelystä aiheutuu suoria velvoitteita myös yrityksille ja kunnille. Käytännössä EMIR-sääntely koskettaa kaikkia niitä kuntia, kuntayhtymiä ja kuntien yhtiöitä, jotka käyttävät johdannaisia - esimerkiksi korkoriskiltä suojautumiseen.

TÄRKEÄÄ: Johdannaisten raportointi ja LEI-tunniste

Kaikkia johdannaissopimuksia ja niissä tapahtuneita muutoksia koskeva yleinen raportointivelvollisuus kauppätietorekistereihin alkaa 12.2.2014. Velvollisuus koskee 16.8.2012 voimassa olleita ja sen jälkeen tehtyjä johdannaissopimuksia riippumatta siitä, ovatko ne edelleen voimassa ilmoitusten vastaanottamisen alkaessa. Ilmoitusvelvollisuus on molemmilla vastapuolilla (pankki ja asiakas) erikseen, ja se kattaa myös konsernin sisäiset johdannaissopimukset ja niissä tapahtuvat muutokset.

Raportoinnin tekninen edellytys on, että kummallakin osapuolella on oma ns. LEI-tunniste (Legal Entity Identifier, perustuu G20-maiden sopimukseen). Myös jokaisen kunnan, kuntayhtymän ja kuntien yhtiön, jolla on johdannaissopimuksia tai joka aikoo niitä tulevaisuudessa käyttää, on haettava itselleen LEI-tunniste. ***LEI-tunniste ei ole y-tunnus***, vaan kokonaan uusi tunniste.

Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) alkaa myöntää LEI-tunnisteita alkuvuonna 2014. Tunnisteita voi hakea myös muualta, esimerkiksi NordLEI (Ruotsi) ja CiCi (Yhdysvallat). ***Jokaisella oikeushenkilöllä voi kuitenkin olla vain yksi LEI-tunniste.*** Jos siis esimerkiksi kunnalla on useita johdannaissopimusten vastapuolia (pankkeja), on järjestelyistä huolehdittava niin, ettei päällekkäisyyksiä tai sekaannuksia synny.

LEI-tunniste luo vasta raportointivalmiuden. Tämän lisäksi kuntien, kuntayhtymien ja kuntien yhtiöiden tulee ratkaista raportointikanava eli miten raportointi käytännössä hoidetaan. Raportointivelvollinen voi ulkoistaa raportoinnin vastapuolensa tai jonkin kolmannen osapuolen hoidettavaksi (vaatii sopimuksen osapuolten välillä). Voidaan siis esimerkiksi valtuuttaa yksi pankkivastapuoli raportoimaan kauppätietorekisteriin kaikki kunnan johdannaissopimukset (myös muiden pankkien kanssa tehdyt), tai kunta voi sopia jokaisen pankin kanssa kyseisen pankin kanssa tehtyjen johdannaisten raportoinnista. Raportointiprosessi kehittyy yhä, joten täyttä varmuutta eri pankkien valmiuksista ei ole.

Vastuu raportoinnista säilyy kuitenkin aina vastapuolella itsellään, joten raportoinnin kattavuuden varmistamiseksi tulee harkita huolellisesti, miten raportointivelvollisuus täytetään. Jos sopimuksia on useiden vastapuolien kanssa, raportoinnin ulkoistaminen voi olla haasteellistakin.

LEI-tunnisteesta PRH:n sivuilla: http://www.prh.fi/fi/uutislistaus/2013/P_1006.html

EMIR-sääntelystä Finanssivalvonnan sivuilla:

<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Saantelyhankkeet/EMIR/Pages/Default.aspx>

Lisätiedot:

Jari Vaine, puh (09) 771 2018, 050 562 7687

Suoraveloituksen päättymisen 31.1.2014 aiheuttaa seurantarpeita

Kuluttaja-asiakkaiden suoraveloituusvaltakirjojen muunto päättyi 20.11.2013. Pankit eivät ota suoraveloituusaineistoja vastaan laskuttajilta enää 31.1.2014 jälkeen, eikä tästä aikataulusta voida joustaa.

On kantautunut tietoja, joiden mukaan kaikkia muuntoja ei ole saatu tehtyä vaaditussa aikataulussa. Myöhästyminen ei sinällään aiheuta sanktioita. Kuntien, kuntayhtymien tai kuntien yhtiöiden, joilla mahdollisesti on muunnossa ollut myöhästymisiä tai muita ongelmia, on kuitenkin hyvä huomioida seuraavaa:

Sellaiset suoraveloituksessa olleet asiakkaat, joiden kanssa toistaiseksi ei ole sovittu suoraveloituksen korvaavasta ratkaisusta, ovat käytännössä avoimessa tilassa 1.2.2014 alkaen. On tärkeää käydä suoraveloituusasiakkaiden laskutus läpi ja selvittää ne, joiden kanssa korvaavasta ratkaisusta ei ole sovittu. Näin varmistetaan heidän laskutuksensa jatkossakin ainakin paperilaskulla, eikä kunnan kassavirtaan tule katkoksia. On hyvä tarkistaa myös 1.2.2014 jälkeinen laskutus, jotta kaikki mahdolliset katkostilanteet tulevat otetuiksi huomioon.

Muunnossa on myös käynyt ilmi, että ohjelmistotalojen keskinäisissä sekä ohjelmistotalojen ja pankkien välisissä toiminnoissa on laskuttajan kannalta saattanut olla toivomisen varaa. Kannattaa vielä varmistaa kaikkien osapuolten kesken, että kaikki toiminnallisuudet jatkossa vastaavat laskuttajan tarpeita.

Kuntien asiakkaiden kannalta on erittäin tärkeää, että ennen kaikkea vajaakuntoiset huomioidaan ja että heidän laskutuksensa tapahtuu jatkossakin asiakaskohtaisesti sopivimmalla tavalla. Myös muiden sellaisten ryhmien, joiden suoraveloitukseen on liittynyt jotakin erityisjärjestelyjä, laskutuksen toimivuus on vielä syytä käydä läpi. Tällaisia voivat olla esimerkiksi sosiaaliseen luototukseen liittyvät maksut.

Mahdollisissa vielä kesken olevissa tai epäselvissä tilanteissa on siis syytä viipymättä ottaa yhteys pankkiin ja/tai ohjelmistotaloon sopivimman järjestelyn toteuttamiseksi. Lisäksi toivomme tällaisista tilanteista kommentteja allekirjoittaneelle, jotta suoraveloituksen korvanneiden maksutapojen vaikutuksia kunnissa voidaan arvioida.

Lisätiedot:

Jari Vaine, p. (09) 771 2018, 050 562 7687

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut vuonna 2014

Sairausvakuutusmaksu

Kuntatyönantajan sairausvakuutusmaksu vuonna 2014 nousee 2,14 %-iin, kun se vuonna 2013 on 2,04 %. Vuoden 2014 maksu on vahvistettu 14.11.2013.

Työttömyysvakuutusmaksu

Hallitus esittää (HE 175/2013), että työttömyysvakuutusmaksu laskee vuonna 2014. Työnantajan alemmaksi työttömyysvakuutusmaksuksi esitetään 0,75 prosenttia ja yleemmäksi 2,95 prosenttia työnantajan maksamasta palkkasummasta. Palkkarajasummaksi vuodelle 2014 esitetään 1 990 500 €. Vuonna 2013 vastaavat prosenttiluvut ovat 0,80 % ja 3,20 %. Hallitus esittää myös, että palkansaajien työttömyysvakuutusmaksu laskee ensi vuonna 0,50 prosenttiin kuluvaan vuoden 0,60 prosentista. Kevennysehdotukset liittyvät työmarkkinakeskusjärjestöjen 30.8.2013 solmimaan keskitettyyn palkkaratkaisuun. Eduskunta on hyväksynyt lakiehdotuksen toisessa käsittelyssä 29.11.2013.

Eläkemaksut

Palkansaajan eläkemaksu

Työntekijän eläkemaksuprosentit vuodelle 2014 on vahvistettu. Alle 53-vuotiaan työntekijän eläkemaksu vuonna 2014 on 5,55 % (5,15 % vuonna 2013), ja 53-vuotiaiden ja sitä vanhempien työntekijöiden työeläkemaksu on 7,05 % (6,5 % vuonna 2013). Korotettu maksu ei kuitenkaan koske ennen 1.1.1940 syntyneitä. Palkansaajien keskimääräinen eläkemaksu olisi siten kunta-alalla vuonna 2014 noin 6 % palkasta. Sosiaali- ja terveysministeriö on päättänyt palkansaajan maksuista 20.11.2013.

KuEL-maksu

Kuntatyönantajan keskimääräisen eläkemaksu vuonna 2014 on 23,7 %, joka on 0,2 %-yksikköä alhaisempi kuin vuonna 2013. Jäsenyhteisön todellinen työnantajamaksu poikkeaa yleensä keskimääräisestä maksusta. KuEL-kokonaismaksu mukaan lukien työntekijän maksu on vuonna 2014 siten 29,7 prosenttia. Kevan valtuuskunta vahvisti 4.12.2013 kunta-alan työnantajien eläkemaksut vuodelle 2014.

KuEL-maksu koostuu

- palkkaperusteisesta maksusta
- eläkemenoperusteisesta maksusta ja
- varhaiseläkemenoperusteisesta maksusta (varhe-maksu)

Palkkaperusteinen maksu

Työnantajan palkkaperusteinen maksuprosentti on kaikille jäsenyhteisöille sama. Työnantajan palkkaperusteinen maksu 2014 on Kevan valtuuskunnan päätöksen mukaan 16,85 % palkkojen kokonaismäärästä (16,45 % vuonna 2013). Tämä luku ei sisällä yllämainittua palkansaajan osuutta.

Eläkemenoperusteinen maksu

Eläkemenoperusteisen maksun määrä suhteessa KuEL-palkkasummaan laskee 0,6 prosenttiyksikköä 6,55 prosentista 5,95 prosenttiin vuonna 2014. Maksun kokonaismäärä on 1 005 miljoonaa euroa eli 93 miljoonaa vähemmän kuin vuonna 2013.

Varhe-maksu

Vuoden 2014 varhaiseläkemenoperusteisen maksu pysyy ennallaan 0,9 prosentissa.

Varhe-maksun määrä riippuu työnantajan koosta seuraavalla tavalla:

Pientyönantajien (palkkasumma alle 1,9905 milj. euroa vuoden 2013 tasossa) varhe-maksu määräytyy prosenttiosuutena maksetuista palkoista eli samaan tapaan kuin palkkaperusteinen eläkemaksu. Vuonna 2014 pientyönantajien varhe-maksu on 0,9 prosenttia palkoista.

- Keskisuurien työnantajien (palkkasumma 1,9905–31,848 milj. euroa vuoden 2013 tasossa) varhe-maksu muodostuu palkkasumma- ja eläkemenoperusteisesta osasta. Osien välinen suhde määräytyy KuEL-palkkasumman perusteella määräytyvän omavastuuasteen suhteessa. Palkkasummaperusteinen osa lasketaan valtuuskunnan keskisuurille työnantajille vahvistaman prosentin mukaisesti ja eläkemenoperusteinen osa entiseen tapaan jäsenyhteisön palveluksen perusteella alkaneista varhaiseläkkeistä maksetun eläkemenon perusteella.
- Suurten työnantajien (palkkasumma yli 31,848 milj. euroa vuoden 2013 tasossa) varhe-maksu muodostuu kokonaan eläkemenoperusteisesti.

VaEL-maksu

Alustavat kuntatyönantajien keskimääräiset VaEL-kokonaismaksuprosentit ovat seuraavat:

	2013	2014
Työnantajat (keskimäärin)	19,62	21,80
Työntekijän osuus	5,61	6,08
Kokonaismaksuprosentti	25,23	27,88

Budjetointiohje VaEL-kokonaismaksuprosentista vuodelle 2014, johon sisältyy työntekijän osuus, on lähetetty kunnille heinäkuussa. Lopulliset kuntakohtaiset VaEL-kokonaismaksuprosentit vuodelle 2014 vahvistetaan ja ilmoitetaan kunnille vuoden joulukuussa 2013, kun VaEL-maksuun sisältyvä hoitokuluprosentti on vahvistettu.

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja ja kunta-alan palkkasumman kehitys ovat liitteinä 12–13.

Lisätietoja Kuntien eläkevakuutuksessa antaa:

Jarmo Helminen

etunimi.sukunimi@keva.fi

johtaja, rekisteri ja maksuosuudet

p. 010 314 2387

Lisätietoja Kuntaliitossa antavat:

Jan Björkwall, p. 09 771 2085, 050 522 2789

Minna Punakallio, p. 09 771 2095, 040 751 5175

Perus- ja viivästyskorko 1.1.–30.6.2014

Peruskorko

Valtiovarainministeriö on vahvistanut peruskoroksi 0,50 prosenttia ajalle 1.1.–30.6.2014. Peruskorko on ajalla 1.7.–31.12.2013 ollut 0,5 prosenttia. Peruskorko vahvistetaan puolivuositain, ja se määräytyy vahvistamista edeltävien kolmen kalenterikuukauden aikana julkaistujen 12 kuukauden Euribor-korkojen keskiarvosta. Valtiovarainministeriö vahvistaa peruskoron pyöristettynä lähimpään prosenttiyksikön neljäsosaan.

Viivästyskorko

Viivästyskoron määrittämisessä käytettävä viitekorko on 1.7.–31.12.2013 ollut 0,5 prosenttia. Viivästyskorko samana ajanjaksona on siten ollut 7,5 prosenttia. Suomen Pankki ilmoittaa viivästyskoron määrittämisessä käytettävän viitekoron. Viivästyskorko on viitekorko lisättyinä korkolain mukaisella 7 prosenttiyksiköllä. Viivästyskoron määrittämisessä käytettävä viitekorko on nyt Euroopan keskuspankin viimeisimpään perusrahoitusoperaatioon ennen kunkin puolivuotiskauden ensimmäistä kalenteripäivää soveltama korko pyöristettynä ylöspäin lähimpään seuraavaan puoleen prosenttiyksikköön. Tätä viitekorkoa sovelletaan seuraavan kuuden kuukauden ajan.

Tiedon viivästyskorosta ajalle 1.1.–30.6.2014 saa tammikuun alkupuolella nopeimmin Suomen Pankin internet-sivulta, osoitteesta: <http://www.suomenpankki.fi> asiakohdasta korot. Koroista tiedotetaan myös tiedotusvälineissä.

Lisätiedot:

Jari Vaine, p. 09 771 2018, 050 562 7687

Henkilöstöasioita

Kehittämispäällikkö Jouko Heikkilä sijaistaa 30.9.2014 asti virkavapaalla olevaa Sanna Lehtosta. Joukon työtehtäviin kuuluvat valtionosuusasiat ja rahoitusavustukset. Hänet tavoittaa puhelinnumeroista 09 771 2320, 050 3828845 ja sähköpostitse osoitteesta jouko.heikkila(at)kuntaliitto.fi.

Lisätiedot:

Ilari Soosalu, p. 09 771 2077, 050 3712999

Kuntataloustiedotteen painetusta versiosta luovutaan

Kuntatalousyksikkö on julkaissut neljä kertaa vuodessa ilmestynyttä Kuntataloustiedotetta sähköisenä ja painettuna versioina. Kuntiin ja kuntayhtymiin on postitettu yksi kappale painettua tiedotetta maksutta. Lisäkappaleista on peritty postitus- ja painokulut kattanut maksu.

Olemme astumassa askeleen kohti käyttäjäystävällisempää toimintatapaa myös Kuntataloustiedotteessa. Tiedotteissa viittaamme usein netistä löytyvään lisäaineistoon. Sähköisestä tiedotteesta on kätevää ja nopeaa linkityksen kautta siirtyä suoraan kyseiseen nettitekstiin.

Painetusta kuntataloustiedotteesta on päätetty luopua ensi vuoden alusta. Maksullisen tiedotteen tilaajien määrä on rajusti laskenut viime vuosina. Tiedote ilmestyy edelleen netissä ilmaisena sähköisenä versiona. Kuntataloustiedotteiden aikaisemmat versiot löytyvät vuodesta 2000 lähtien sähköisenä nettisivuiltamme osoitteesta:

<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/kuntatalous/kuntatalous-tilastot-julkaisut/kuntatalous/Sivut/default.aspx>

Polku on www.kunnat.net/kuntatalous -> Kuntatalouden tilastot, julkaisut ja tuotteet -> Kuntataloustiedotteet

Tiedotteen sähköisten versioiden ilmestymisestä ilmoitamme edelleen kotisivuiltamme www.kunnat.net/kuntatalous Ajankohtaista-osiossa ja Talous-l-sähköpostilistalla. Voit liittyä listalle lähettämällä sähköpostia osoitteeseen talous-l-join@listserv.kuntaliitto.fi tai [tuija.valkeinen\(at\)kuntaliitto.fi](mailto:tuija.valkeinen@kuntaliitto.fi).

Lisätiedot:

Ilari Soosalu, p. 09 771 2077, 050 371 2999

Benjamin Strandberg, p. 09 771 2082, 050 594 0603

Tuija Valkeinen, p. 09 771 2084, 050 548 1440

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto

LAUSUNTO 107

1 (4)

10.12.2013

Isäntäkuntamallin vaikutuksista konsernitilinpäätökseen

1 Lausuntopyyntö

Isäntäkunta A, sopimuskunta B ja kuntayhtymä C ovat pyytäneet yhdessä lausuntoa yhteistoiminta-alueen kuntien ja kuntayhtymän välisten kirjausten eliminoinnista konsernitilinpäätöksessä sekä kuntayhtymän ns. kuntalaskutuksen raportointivaatimuksista.

Isäntäkunta A ja sopimuskunta B ovat sopineet yhteistoiminta-sopimuksessa niiden järjestämismääräyksellä säädettyjen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon tehtävien erikoissairaanhoidon mukaan lukien antamisesta isäntäkunnan hoidettavaksi. Sote-yhteistyö on alkanut 1.1.2013. Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä, jonka jäseniä molemmat kunnat ovat.

Yhteistoiminta-alueen taloudenhoito on isäntäkunnan A vastuulla. Talous on osa isäntäkunnan A talousarviota ja taloussuunnittelua. Toiminnan järjestämistä varten yhteistoiminta-alueen tilaaja- ja tuottaja- tehtävät on eriytetty isäntäkunnan A kirjanpidossa. Tuottajalautakuntaa varten on perustettu kirjanpidollinen taseyksikkö. Kirjanpito on järjestetty siten, että molempien kuntien kustannukset pystytään erittelemään.

- Isäntäkunnan A -konsernin keskinäiset saamis-, velka- ja tuloslaskelmaerät käsitellään isäntäkunnan A ja kuntayhtymän välillä seuraavasti: kuntayhtymä laskuttaa isäntäkuntaa A sopimuskunnan B asukkaiden erikoissairaanhoidosta ja perusterveydenhuollosta käsitellen seuraavat laskutukset:
 - Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon,
 - Hoitopalveluiden ohilaskutus,
 - Kehitysvammaisten neuvolapalvelut/vuosikorvaus ja
 - Vammaispalvelut.
- kuntayhtymän lähettämään laskuun on merkitty laskun vastaanottajaksi isäntäkunta A ja laskun maksajaksi sopimuskunta B

Kuntayhtymä on ilmoittanut, että se seuraa laskutusta asiakkaan kotikunnan mukaan, Sopimuskunta B on kuntayhtymän jäsenkunta.

Hakija tiedustelee, miten konsernitilinpäätöksessä huomioidaan tällainen laskutuskäytäntö.

- Eliminoiko isäntäkunta A konsernitilinpäätöksessään oman kirjanpitoonsa mukaiset kaikki ostot kuntayhtymältä vai eliminoidaanko isäntäkunnan A asukkaisiin kohdistuvat ostot?
- Miten sopimuskunta B konsernitilinpäätöksessään käsittelee ja eliminoi konserniinsa kuuluvan kuntayhtymän myynnin, joka tosiasiallisesti kohdistuu sopimuskuntaan B eikä isäntäkuntaan A?

- Lisäksi tiedustellaan, pitääkö kuntayhtymän omasta kirjanpidostaan pystyä raportoimaan jäsenkuntien vai palvelun tuottajien mak-suosuudet.

2 Perustelut

2.1 Kuntalaki (265/1995), kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta annettu laki (169/2007)

Kuntien yhteistoiminta

Kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta annetun lain (169/2007) 5 §:ssä säädetään perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluiden järjestämisestä vastaavan yhteistoiminta-alueen muodostamisesta. Kuntien yhteistoiminnan vahvistamiseksi kunnat voivat perustaa toiminnallisesta kokonaisuudesta muodostuvan yhteistoiminta-alueen. Kunnat voivat sopia, että yhteistoiminta-alueen tehtävät annetaan kuntalain [\(365/1995\) 76 §:n](#) 2 momentin mukaisesti alueen yhden kunnan hoidettaviksi, jolloin tehtävien hoitamista varten perustetaan kuntalain 77 §:ssä tarkoitettu alueen kuntien yhteinen toimielin, tai että yhteistoiminta-alueen tehtävät hoitaa kuntayhtymä.

Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Kuntalain 67 §:n mukaan kunnan kirjanpitoon sovelletaan kuntalain lisäksi soveltuvin osin kirjanpitolakia. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain 68–70 §:n soveltamisesta.

Kuntalain 68 a §:n 1 ja 2 momenttien mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös.

Kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta annetun yleisohjeen mukaisesti kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä.

2.2 Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöstä koskeva yleisohje (2011) ja lausunnot

Yleistä kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta (yleisohje kohta 5.1.)

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos sekä taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Sitä varten eliminoidaan konserniyhteisöjen välisiin toimiin perustuvien konsernin sisäisten erien vaikutus (KPL 6:7.1 §). Tällaisia eliminoitavia eriä ovat muun muassa konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat konserniyhteisöissä kirjataan mahdollisuuksien mukaan omille tileilleen tai omille vastapuolitunnuksille tms. siten, että sisäiset liiketapahtumat voidaan erottaa muista liiketapahtumista. Konserniyhteisöjen välisistä liiketapahtumista aiheutuneet konserniyhteisöjen tuloslaskelmiin merkityt tuotot ja kulut vähennetään konsernituloslaskelmaa laadittaessa. Vastaavasti konserniyhteisöjen taseisiin merkityt keskinäiset saamiset ja velat vähennetään konsernitasetta laadittaessa

Kunnan tai kuntayhtymän konsernitilinpäätökseen yhdistellään rivi riviltä peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa tase, tuloslaskelma ja liitetiedot niistä kuntayhtymistä ja liikelaitoskuntayhtymistä, joissa kunta tai kuntayhtymä on jäsenenä. Yhdistelyyn eivät vaikuta yhdisteltävän kuntayhtymän tai liikelaitoskuntayhtymän mahdolliset äänivaltarajotukset.

Sisäisten erien vähentäminen (yleisohje, kohta 8.1)

Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymän välisistä liiketapahtumista aiheutuneet sisäiset erät vähennetään konsernituloslaskelmaa ja -tasetta laadittaessa peruspääoman jäsenosuuden mukaisessa suhteessa. Sisäiset erät vähennetään näin ollen vasta sen jälkeen, kun kuntayhtymä on yhdistelty peruspääoman jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kunnan tai kuntayhtymän konsernitilinpäätökseen.

Isäntäkuntamallin käsittely konsernitilinpäätöksessä

Kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöstä koskevassa yleisohjeessa ei ole annettu erillisiä ohjeita isäntäkuntamallien käsittelystä konsernitilinpäätöksessä.

2.3 Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston liitetietoja koskeva yleisohje (2013)

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevana liitetietoina on esitettävä selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa (KPA 2:2.1 § 4-kohta). Kuntien väliset yhteistoimintasopimukset voivat olennaisesti vaikuttaa tilinpäätöksen vertailukelpoisuuteen.

2.4 Yhteistoiminta-alueiden kirjanpitoa koskevat muut ohjeet

Suomen Kuntaliiton Tililuettelomallisuosituksessa kunnille ja kuntayhtymille (2012) on annettu ohjeita yhteistoiminta-alueiden ns. isäntäkuntien ja sopimuskuntien kirjauksista ja ilmoittamisesta taloustilastossa. Suosituksen liitteen 4 mukaan isäntäkunta kirjaa kaikki palvelun järjestämistä aiheutuneet kustannukset ja tuotot. Omille kuntalaisille ostetut palvelut kirjataan asiakaspalvelujen ostoihin ja sopimuskunnille ostetut palvelut kirjataan muiden palveluiden ostoihin, koska asiakaspalvelujen ostoihin kirjataan vain omille kuntalaisille ostettuja palveluja. Sopimuskunta kirjaa isäntäkunnalle maksamansa maksuosuuden asiakaspalvelujen ostoksi kunnilta.

2.5 Laskua koskevat säännökset ja ohjeet

Kirjanpidon kirjauksen on perustuttava päivättyyn ja numeroituun tositteeseen, joka todentaa liiketapahtuman. Menotositteesta on käytävä selville vastaanotettu tuotannontekijä ja tulotositteesta luovutettu suorite. Tuotannontekijän vastaanottoajankohta ja suoritteen luovutusajankohta on voitava osoittaa. (KPL 2:5 §) Laskumerkinnöistä on määräyksiä myös arvonnäköisissä sekä verohallinnon ohjeissa. Lisäksi yhteistoiminta- ja palvelusopimuksissa on voitu sopia laskutusta ja raportointia koskevista vaatimuksista.

2.6 Yhteistoiminta- ja palvelusopimus

Isäntäkunnan A ja sopimuskunta B välisen yhteistoimintasopimuksen mukaan yhteistoiminta-alueen kustannukset jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti siten, että molemmat osapuolet vastaavat oman kuntansa asukkaiden käyttämien palveluiden kustannuksista. Osapuolten välisen

palvelusopimuksen mukaan kustannukset kuntien kesken jaetaan käytön ja todellisten kustannusten mukaisesti. Palvelusopimuksen mukaan tuottajan tulee raportoida mm. talouden toteumasta ja palvelujen käytöstä kuukausittain erikseen kunnittain.

3 Lausunto

Hakemuksessa kuvatussa tilanteessa kirjanpitoon syntyy kirjauksia kuntayhtymän ja isäntäkunnan A välisistä liiketapahtumista sekä isäntäkunnan A ja sopimuskunnan B välisistä liiketapahtumista. Isäntäkunta A laskee edelleen sopimuskunnalta sitä koskevan osuuden kuntayhtymältä ostetuista palveluista. Tästä johtuen kuntayhtymän ja kunnan B välille ei synny liiketapahtumia, vaikka osa kuntayhtymän myynnistä tosiasiallisesti kohdistuu kunnan B asukkaisiin.

Isäntäkunta A eliminoi konsernitilinpäätöksessään kaikki ostot kuntayhtymältä oman omistusosuutensa mukaisessa suhteessa. Sopimuskunnalle B ei synny kuntayhtymän kanssa eliminoitavia liiketapahtumia.

Kuntayhtymän laskutuksessa tulee huomioida kirjanpitolain ja arvonalisäverolain vaatimukset sekä verohallinnon ohjeet. Lisäksi raportoinnissa otetaan huomioon yhteistoiminta- ja palvelusopimuksissa laskutukselle ja raportoinnille asetetut vaatimukset.

Hyvän kirjanpitotavan mukaista on järjestää kirjanpito niin, että se tuottaa myös vapaaehtoiset sopimusten edellyttämät tiedot. Mikäli kuntayhtymän kirjanpitojärjestelmistä ei voida tuottaa konsernitilinpäätöstä varten tarvittavaa tietoa, niin konsernitilinpäätöksen eliminoiteja varten tieto tulee tuottaa ja täsmäyttää muulla tavoin.

Yhteistoimintasopimuksella on sovittu palvelujen järjestämisvelvollisuuden siirtämisestä yhteistoiminta-alueen isäntäkunnalle A. Palvelujen järjestämistapa lisää isäntäkunnan menoja ja tuloja sopimuskunnille ostettavien tai tuotettavien ja myytävien palvelujen verran. Tilinpäätöksen liitetiedoissa tulee antaa selvitys yhteistoiminta-alueen vaikutuksesta kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen vertailukelpoisuuteen aikaisempien vuosien kanssa.

Kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelma		Kuntataloustiedote 4/2013, liite 2
Kunta ja kuntayhtymä vuosiedonkeruu	Talous neljännevuosittain Q1-Q3	Talous neljännesvuosittain Q4
Tuloslaskelma	Tuloslaskelma	Tuloslaskelma
Toimintatuotot	Toimintatuotot	Toimintatuotot
.Myyntituotot	.Myyntituotot	.Myyntituotot
	..Myyntituotot kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Myyntituotot kunnilta ja kuntayhtymiltä
	..Sisäiset myyntituotot (ml. tuotot omilta liikelaitoksilta)	..Sisäiset myyntituotot (ml. tuotot omilta liikelaitoksilta)
.Maksutuotot	.Maksutuotot	.Maksutuotot
.Tuet ja avustukset		
.Muut toimintatuotot		
.Valmisteverastojen muutos POISTUU	.Valmisteverastojen muutos	.Valmisteverastojen muutos
.Valmistus omaan käyttöön	.Valmistus omaan käyttöön	.Valmistus omaan käyttöön
Toimintakulut	Toimintakulut	Toimintakulut
.Henkilöstökulut		
..Palkat ja palkkiot	..Palkat ja palkkiot	..Palkat ja palkkiot
..Henkilösivukulut	..Henkilösivukulut	..Henkilösivukulut
...Eläkekulut UUSI RIVI		
...Muut henkilösivukulut UUSI RIVI		
.Palvelujen ostot		
	..Asiakaspalvelujen ostot	..Asiakaspalvelujen ostot
	...Asiakaspalvelujen ostot valtiolta	...Asiakaspalvelujen ostot valtiolta
	...Asiakaspalvelujen ostot kunnilta (ml. ostot liikel.)	...Asiakaspalvelujen ostot kunnilta (ml. ostot liikel.)
	...Asiakaspalvelujen ostot ky:iltä (ml. ostot liikel.)	...Asiakaspalvelujen ostot ky:iltä (ml. ostot liikel.)
	...Asiakaspalvelujen ostot muilta	...Asiakaspalvelujen ostot muilta
	.Muiden palvelujen ostot	.Muiden palvelujen ostot
.Aineet, tarvikkeet ja tavarat	.Aineet, tarvikkeet ja tavarat	.Aineet, tarvikkeet ja tavarat
.Avustukset	.Avustukset	.Avustukset
	..Avustukset kotitalouksille	..Avustukset kotitalouksille
	..Avustukset yhteisöille	..Avustukset yhteisöille
.Muut toimintakulut		
(=) Toimintakate	(=) Toimintakate	(=) Toimintakate
Verotulot	Verotulot	Verotulot
.Kunnan tulovero		
.Kiinteistövero		
.Osuus yhteisöveron tuotosta		

.Muut verotulot		
Valtionosuudet	Valtionosuudet	Valtionosuudet
Rahoitustuotot ja -kulut		
.Korkotuotot	.Korkotuotot	.Korkotuotot
	..Korkotuotot antolainoista liikelaitoksille	..Korkotuotot antolainoista liikelaitoksille
.Muut rahoitustuotot	.Muut rahoitustuotot	.Muut rahoitustuotot
UUSI RIVI	..Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	..Osinkotuotot ja osuuspääomien korot
	..Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	..Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta
	..Korvaus peruspääomasta muilta taseyksiköiltä POISTUU	..Korvaus peruspääomasta muilta taseyksiköiltä POISTUU
.Korkokulut	..Korvaus jäännöspääomasta POISTUU	..Korvaus jäännöspääomasta POISTUU
.Muut rahoituskulut	..Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	..Peruspääoman korot kuntayhtymiltä
Vuosikate (=)	.Korkokulut	.Korkokulut
Poistot ja arvonalentumiset	.Muut rahoituskulut	.Muut rahoituskulut
.Suunnitelman mukaiset poistot	Vuosikate (=)	Vuosikate (=)
.Arvonalentumiset	Poistot ja arvonalentumiset	Poistot ja arvonalentumiset
Satunnaiset erät		
.Satunnaiset tuotot	.Satunnaiset tuotot	
.Satunnaiset kulut	.Satunnaiset kulut	
Tilikauden tulos (=)	Tilikauden tulos (=)	.Satunnaiset tuotot
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		.Satunnaiset kulut
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		Tilikauden tulos (=)
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)(=)		

Kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelma		Kuntataloustiedote 4/2013, liite 3
Kunta ja kuntayhtymä vuositedonkeruu	Talous neljännesvuosittain Q1-Q3	Talous neljännesvuosittain Q4
Rahoituslaskelma	Investoinnit	Investoinnit
Toiminnan rahavirta		
.Vuosikate (Tuloslaskelmasta)		
.Satunnaiset erät (Tuloslaskelmasta)		
.Tulorahoituksen korjauserät (Liitetiedoista)		
Investointien rahavirta		
.Investointimenot	.Investointimenot (yhteensä)	.Investointimenot (yhteensä)
	..Maa- ja vesialueet	..Maa- ja vesialueet
	..Rakennukset	..Rakennukset
	..Kiinteät rakenteet ja laitteet	..Kiinteät rakenteet ja laitteet
	..Koneet ja kalusto	..Koneet ja kalusto
	..Muut investointihyödykkeet	..Muut investointihyödykkeet
	..Osakkeet ja osuudet	..Osakkeet ja osuudet
.Rahoitusosuudet investointimenoihin	.Rahoitusosuudet investointimenoihin	.Rahoitusosuudet investointimenoihin
.Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	.Inv.hyöd. myyntitulot (ml. myyntivoitot)	.Inv.hyöd. myyntitulot (ml. myyntivoitot)
	..Maa- ja vesialueiden myyntitulot	..Maa- ja vesialueiden myyntitulot
	..Osakkeiden ja osuuksien myyntitulot	..Osakkeiden ja osuuksien myyntitulot
	Investointitulot yhteensä	Investointitulot yhteensä
Toiminnan ja investointien rahavirta(=)		
ahoituksen rahavirta		
.Antolainauksen muutokset		
..Antolainasaamisten lisäykset		.Antolainasaamisten lisäykset (vuoden alusta) UUSI RIVI
		..Lainananto omille liikelaitoksille UUSI RIVI
..Antolainasaamisten vähennykset		.Antolainasaamisten vähennykset (vuoden alusta) UUSI RIVI
		..Lähennykset omilta liikelaitoksilta UUSI RIVI
.Lainakannan muutokset		
..Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen lisäys (vuoden alusta) UUSI RIVI
..Pitkäaikaisten lainojen vähennys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys (vuoden alusta) UUSI RIVI
..Lyhytaikaisten lainojen muutos		Lyhytaik. lainojen lisäys (+) tai vähennys (-) vuoden alusta UUSI RIVI
.Oman pääoman muutokset		
.Muut maksuvalmiuden muutokset		
..Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
..Vaihto-omaisuuden muutos		

..Saamisten muutos		
..Korottomien velkojen muutos		
Rahavarojen muutos		
.Rahavarojen muutos		
..Rahavarat 31.12.		
..Rahavarat 1.1.		

Kunnan ja kuntayhtymän tase VASTAAVAA		Kuntaloustiedote 4/2013, liite 4
Kunta ja kuntayhtymä vuositiedonkeruu	Talous neljännesvuosittain Q1-Q3	Talous neljännesvuosittain Q4
Tase (vastaavaa)	Tase (vastaavaa)	Tase (vastaavaa)
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet		
Tietokoneohjelmistot POISTUU		
2. Muut pitkävaikutteiset menot		
3. Ennakkomaksut		
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet		
2. Rakennukset		
..Asuinrakennukset POISTUU		
..Muut rakennukset POISTUU		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet		
4. Koneet ja kalusto		
..Kuljetusvälineet POISTUU		
..Muut koneet ja kalusto POISTUU		
5. Muut aineelliset hyödykkeet		
..Luonnonvarat POISTUU		
.. Arvo- ja taide-esineet		
..Muut hyödykkeet POISTUU		
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
III Sijoitukset	Sijoitukset	Sijoitukset
1. Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet
..Kuntayhtymäosuudet	..Kuntayhtymäosuudet	..Kuntayhtymäosuudet
..Muut osakkeet ja osuudet	..Kunnan peruspääomasijoitus liikelaitokseen POISTUU	..Kunnan peruspääomasijoitus liikelaitokseen UUSI RIVI
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	Joukkovelkakirjalainasaamiset	Joukkovelkakirjalainasaamiset
..Valtiolta	..Joukkovelkakirjalainasaamiset valtiolta	..Joukkovelkakirjalainasaamiset valtiolta
..Kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Joukkovelkakirjalainasaamiset kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Joukkovelkakirjalainasaamiset kunnilta ja kuntayhtymiltä
..Muilta	..Joukkovelkakirjalainasaamiset muilta	..Joukkovelkakirjalainasaamiset muilta
3. Muut lainasaamiset	Muut lainasaamiset	Muut lainasaamiset
..Valtiolta	..Muut lainasaamiset valtiolta	..Muut lainasaamiset valtiolta
..Kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Muut lainasaamiset kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Muut lainasaamiset kunnilta ja kuntayhtymiltä
..Muilta	..Muut lainasaamiset muilta	..Muut lainasaamiset muilta

4. Muut saamiset	Muut saamiset	Muut saamiset
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot		
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		
3. Muut toimeksiantojen varat		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	VAIHTUVAT VASTAAVAT	VAIHTUVAT VASTAAVAT
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet		
2. Keskeneräiset tuotteet		
3. Valmiit tuotteet		
4. Muu vaihto-omaisuus		
5. Ennakkomaksut		
II Saamiset	Saamiset	Saamiset
Pitkäaikaiset saamiset	Pitkäaikaiset saamiset	Pitkäaikaiset saamiset
1. Myyntisaamiset	Pitkäaikaiset myyntisaamiset UUSI RIVI	Pitkäaikaiset myyntisaamiset
2. Lainasaamiset	Pitkäaikaiset lainasaamiset	Pitkäaikaiset lainasaamiset
..Valtiolta	..Pitkäaikaiset lainasaamiset valtiolta	..Pitkäaikaiset lainasaamiset valtiolta
..Kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Pitkäaikaiset lainasaamiset kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Pitkäaikaiset lainasaamiset kunnilta ja kuntayhtymiltä
..Muilta	..Pitkäaikaiset lainasaamiset muilta	..Pitkäaikaiset lainasaamiset muilta
3. Muut saamiset	Pitkäaikaiset muut saamiset	Pitkäaikaiset muut saamiset
4. Siirtosaamiset	Pitkäaikaiset siirtosaamiset	Pitkäaikaiset siirtosaamiset
Lyhytaikaiset saamiset	Lyhytaikaiset saamiset	Lyhytaikaiset saamiset
1. Myyntisaamiset	Lyhytaikaiset myyntisaamiset	Lyhytaikaiset myyntisaamiset
2. Lainasaamiset	Lyhytaikaiset lainasaamiset	Lyhytaikaiset lainasaamiset
..Valtiolta	..Lyhytaikaiset lainasaamiset valtiolta	..Lyhytaikaiset lainasaamiset valtiolta
..Kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Lyhytaikaiset lainasaamiset kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Lyhytaikaiset lainasaamiset kunnilta ja kuntayhtymiltä
..Muilta	..Lyhytaikaiset lainasaamiset muilta	..Lyhytaikaiset lainasaamiset muilta
3. Muut saamiset	Lyhytaikaiset muut saamiset	Lyhytaikaiset muut saamiset
4. Siirtosaamiset	Lyhytaikaiset siirtosaamiset	Lyhytaikaiset siirtosaamiset
III Rahoitusarvopaperit	Rahoitusarvopaperit	Rahoitusarvopaperit
1. Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin
..Valtion velkasitoumukset	..Sijoitukset valtion velkasitoumuksiin	..Sijoitukset valtion velkasitoumuksiin
..Kuntatodistukset	..Sijoitukset kuntatodistuksiin	..Sijoitukset kuntatodistuksiin
..Muut sijoitukset	..Sijoitukset muihin rahamarkkinainstrumentteihin	..Sijoitukset muihin rahamarkkinainstrumentteihin

Kunnan ja kuntayhtymän tase VASTATTAVAA		Kuntataloustiedote 4/2013, liite 5
Kunta ja kuntayhtymä vuositedonkeruu	Talous neljännesvuosittain Q1-Q3	Talous neljännesvuosittain Q4
Tase (vastattavaa)	Tase (vastattavaa)	Tase (vastattavaa)
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma		
II Arvonkorotusrahasto		
III Muut omat rahastot		
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		
V Tilikauden yli-/alijäämä		
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero		
2. Vapaaehtoiset varaukset		
C PAKOLLISET VARAUKSET		
1. Eläkevaraukset		
2. Muut pakolliset varaukset		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	Toimeksiantojen pääomat	Toimeksiantojen pääomat
1. Valtion toimeksiannot	Valtion toimeksiannot	Valtion toimeksiannot
2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
3. Muut toimeksiantojen pääomat		
E VIERAS PÄÄOMA	Vieras pääoma	Vieras pääoma
I Pitkäaikainen	Pitkäaikainen vieras pääoma	Pitkäaikainen vieras pääoma
1. Joukkovelkakirjalainat	Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat	Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	Pitkäaikaiset lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	Pitkäaikaiset lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
Kotimaisilta talletuspankeilta		
Kuntarahoitus Oyj:ltä		
Muilta kotimaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
3. Lainat julkisyhteisöiltä	Pitkäaikaiset lainat julkisyhteisöiltä	Pitkäaikaiset lainat julkisyhteisöiltä
Valtiolta	..Pitkäaikaiset lainat valtiolta	..Pitkäaikaiset lainat valtiolta
Kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Pitkäaikaiset lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Pitkäaikaiset lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä
Kuntien eläkevakuutukselta	..Pitkäaikaiset lainat Kevalta	..Pitkäaikaiset lainat Kevalta
Muilta sosiaaliturvarahastoilta	..Pitkäaikaiset lainat muilta sosiaaliturvarahastoilta	..Pitkäaikaiset lainat muilta sosiaaliturvarahastoilta
4. Lainat muilta luotonantajilta	Pitkäaikaiset lainat muilta luotonantajilta	Pitkäaikaiset lainat muilta luotonantajilta
Kotimaisilta		
Ulkomaisilta		

5. Saadut ennakot	Pitkäaikaiset saadut ennakot	Pitkäaikaiset saadut ennakot
6. Ostovelat	Pitkäaikaiset ostovelat	Pitkäaikaiset ostovelat
7. Liittymismaksut ja muut velat	Pitkäaikaiset muut velat	Pitkäaikaiset muut velat
Valtiolle		
Kunnille ja kuntayhtymille		
Muille		
8. Siirtovelat	Pitkäaikaiset siirtovelat	Pitkäaikaiset siirtovelat
II Lyhytaikainen	Lyhytaikainen vieras pääoma	Lyhytaikainen vieras pääoma
1. Joukkovelkakirjalainat	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat
..Euromääräinen POISTUU		
..Valuuttamääräiset POISTUU		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	Lyhytaikaiset lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	Lyhytaikaiset lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
Kotimaisilta talletuspankeilta		
Kuntarahoitus Oyj:lta		
Muilta kotimaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
3. Lainat julkisyhteisöiltä	Lyhytaikaiset lainat julkisyhteisöiltä	Lyhytaikaiset lainat julkisyhteisöiltä
Valtiolta	..Lyhytaikaiset lainat valtiolta	..Lyhytaikaiset lainat valtiolta
Kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Lyhytaikaiset lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä	..Lyhytaikaiset lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä
Kuntien eläkevakuutukselta	..Lyhytaikaiset lainat Kevalta	..Lyhytaikaiset lainat Kevalta
Muilta sosiaaliturvarahastoilta	..Lyhytaikaiset lainat muilta sosiaaliturvarahastoilta	..Lyhytaikaiset lainat muilta sosiaaliturvarahastoilta
4. Lainat muilta luotonantajilta	Lyhytaikaiset lainat muilta luotonantajilta	Lyhytaikaiset lainat muilta luotonantajilta
Kotimaisilta		
Ulkomaisilta		
5. Saadut ennakot	Lyhytaikaiset saadut ennakot	Lyhytaikaiset saadut ennakot
6. Ostovelat	Lyhytaikaiset ostovelat	Lyhytaikaiset ostovelat
7. Liittymismaksut ja muut velat	Lyhytaikaiset muut velat	Lyhytaikaiset muut velat
8. Siirtovelat	Lyhytaikaiset siirtovelat	Lyhytaikaiset siirtovelat
	..Siirtyvät korot UUSI RIVI	..Siirtyvät korot UUSI RIVI
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		

Konsernituloslaskelma
Toimintatuotot
Toimintakulut
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)
Toimintakate (=)
Verotulot
Valtionosuudet
Rahoitustuotot ja -kulut
..Korkotuotot
..Muut rahoitustuotot
..Korkokulut
..Muut rahoituskulut
Vuosikate (=)
Poistot ja arvonalentumiset
..Suunnitelman mukaiset poistot - -
..Tilikauden yli- ja alipariarvot
..Arvonalentumiset
Satunnaiset erät
Tilikauden tulos (=)
Tilinpäätössiirrot
Vähemmistöosuudet
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (=)

Konsernin rahoituslaskelma

Kuntataloustiedote 4/2013, liite 7

Konsernin rahoituslaskelma
Toiminnan rahavirta (tiedon lähde)
Vuosikate (konsernituloslaskelmasta)
Satunnaiset erät (konsernituloslaskelmasta)
Tulorahoituksen korjaukset (konsernitaseesta, -tuloslaskelmasta, liitetiedoista ja erikseen kerättävistä tiedoista)
Investointien rahavirta
Investointimenot (erikseen kerättävistä tiedoista)
Rahoitusosuudet investointimenoihin (erikseen kerättävistä tiedoista)
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (liitetiedoista ja erikseen kerättävistä tiedoista)
Toiminnan ja investointien rahavirta (=)
Rahoituksen rahavirta
Antolainauksen muutokset
..Antolainasaamisten lisäykset (erikseen kerättävistä tiedoista)
..Antolainasaamisten vähennykset (erikseen kerättävistä tiedoista)
Lainakannan muutokset
..Pitkäaikaisten lainojen lisäys (erikseen kerättävistä tiedoista)
..Pitkäaikaisten lainojen vähennys (erikseen kerättävistä tiedoista)
..Lyhytkaikaisten lainojen muutos (erikseen kerättävistä tiedoista)
Oman pääoman muutokset (konsernitaseesta ja erikseen kerättävistä tiedoista)
Muut maksuvalmiuden muutokset
..Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset (konsernitaseesta)
..Vaihto-omaisuuden muutos (konsernitaseesta)
..Saamisten muutos (konsernitaseesta)
..Korottomien velkojen muutos (konsernitaseesta)
Rahoituksen rahavirta (=)
Rahavarojen muutos
Rahavarojen muutos
..Rahavarat 31.12. (konsernitaseesta)
..Rahavarat 1.1. (konsernitaseesta)

Konsernin tase	Kuntataloustiedote 4/2013, liite 8
Lyhennetty konsernitasekaava	
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Aineettomat hyödykkeet	
..Aineettomat oikeudet	
..Konserniliikearvo	
..Muut pitkävaikutteiset menot	
..Ennakkomaksut	
Aineelliset hyödykkeet	
..Maa- ja vesialueet	
..Rakennukset	
..Kiinteät rakenteet ja laitteet	
..Koneet ja kalusto	
..Muut aineelliset hyödykkeet	
..Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Sijoitukset	
..Osakkuusyhteisöosuudet	
..Muut osakkeet ja osuudet	
..Joukkovelkakirjalainasaamiset	
..Muut lainasaamiset	
..Muut saamiset	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Vaihto-omaisuus	
Saamiset	
Pitkäaikaiset saamiset	
Lyhytaikaiset saamiset	
Rahoitusarvopaperit	
Rahat ja pankkisaamiset	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	
VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä	
Arvonkorotusrahasto	
Muut omat rahastot	
Edellisten tilikausien ylijäämä(+)/alijäämä(-)	
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)	
VÄHEMMISTÖOSUUDET	
KONSERNIRESERVI	
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	
Poistoero	
Vapaaehtoiset varaukset	
PAKOLLISET VARAUKSET	
Eläkevaraukset	
Muut pakolliset varaukset	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	

Liikelaitoksen tuloslaskelma		Kuntataloustiedote 4/2013, liite 9
Liikelaitoksen tuloslaskelma	Paikallishallintosektorin liikelaitoksen tuloslaskelma	Yrityssektorin liikelaitoksen tuloslaskelma
Vuositedonkeruu	Talous neljännesvuosittain Q1-Q4	Talous neljännesvuosittain Q4
Liikevaihto	Liikevaihto	Liikevaihto
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	Valmisteverastojen muutos	Valmisteverastojen muutos
Valmistus omaan käyttöön	Valmistus omaan käyttöön	Valmistus omaan käyttöön
Liiketoiminnan muut tuotot	Liiketoiminnan muut tuotot	Liiketoiminnan muut tuotot
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä
Muut tuet ja avustukset		
Materiaalit ja palvelut	Materiaalit ja palvelut	Materiaalit ja palvelut
..Aineet, tarvikkeet ja tavarat	..Aineet, tarvikkeet ja tavarat	..Aineet, tarvikkeet ja tavarat
...Ostot tilikauden aikana		
...Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
..Palvelujen ostot	..Palvelujen ostot	..Palvelujen ostot
Henkilöstökulut	Henkilöstökulut	Henkilöstökulut
..Palkat ja palkkiot	..Palkat ja palkkiot	..Palkat ja palkkiot
..Henkilösivukulut	..Henkilösivukulut	..Henkilösivukulut
...Eläkekulut UUSI RIVI		
...Muut henkilösivukulut UUSI RIVI		
Poistot ja arvonalentumiset	Poistot ja arvonalentumiset	Poistot ja arvonalentumiset
..Suunnitelman mukaiset poistot		
..Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	Liiketoiminnan muut kulut	Liiketoiminnan muut kulut
Liikelylijäämä (-alijäämä)	Liikelylijäämä (-alijäämä)	Liikelylijäämä (-alijäämä)
Rahoitustuotot ja -kulut	Rahoitustuotot- ja kulut	Rahoitustuotot- ja kulut
..Korkotuotot	..Korkotuotot	..Korkotuotot
..Osinkotuotot (ja osuus pääomien korot)	..Rahoitusavustus kunnalta/kuntayhtymältä POISTUU	..Rahoitusavustus kunnalta/kuntayhtymältä POISTUU
..Muut rahoitustuotot	..Muut rahoitustuotot	..Muut rahoitustuotot
..Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	..Kunnalle/ky:lle maksetut korkokulut	..Kunnalle/ky:lle maksetut korkokulut
..Muille maksetut korkokulut	..Muille maksetut korkokulut	..Muille maksetut korkokulut
..Korvaus peruspääomasta	..Korvaus peruspääomasta	..Korvaus peruspääomasta
..Muut rahoituskulut	..Muut rahoituskulut	..Muut rahoituskulut
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
..Satunnaiset tuotot	Satunnaiset tuotot	Satunnaiset tuotot

..Satunnaiset kulut	Satunnaiset kulut	Satunnaiset kulut
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia .	Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) .		
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
± Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tuloverot UUSI RIVI		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) +/-		

Liikelaitoksen rahoituslaskelma		Kuntataloustiedote 4/2013, liite 10
Liikelaitos vuositiedonkeruu	Talous neljännesvuosittain Q1-Q3 (otos)	Talous neljännesvuosittain Q4
Rahoituslaskelma	Investoinnit	Investoinnit
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)		
Poistot ja arvonalentumiset		
Rahoitustuotot ja -kulut		
Satunnaiset erät		
Tuloverot		
Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta		
Investointimenot	Investointimenot (yhteensä)	Investointimenot (yhteensä)
	..Maa- ja vesialueet	..Maa- ja vesialueet
	..Rakennukset	..Rakennukset
	..Kiinteät rakenteet ja laitteet	..Kiinteät rakenteet ja laitteet
	..Koneet ja kalusto	..Koneet ja kalusto
	..Muut investointihyödykkeet	..Muut investointihyödykkeet
	..Osakkeet ja osuudet	..Osakkeet ja osuudet
	..Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	..Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat
Rahoitusosuudet investointimenoihin	Rahoitusosuudet investointimenoihin	Rahoitusosuudet investointimenoihin
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	Inv.hyöd. myyntitulot (ml. myyntivoitot)	Inv.hyöd. myyntitulot (ml. myyntivoitot)
	..Maa- ja vesialueiden myyntitulot	..Maa- ja vesialueiden myyntitulot
	..Osakkeiden ja osuuksien myyntitulot	..Osakkeiden ja osuuksien myyntitulot
	Investointitulot yhteensä	Investointitulot yhteensä
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle/kuntayhtymälle		
Antolainasaamisten lisäykset muilta		
Antolainasaamisten vähennykset kunnalta/kuntayhtymältä		
Antolainasaamisten vähennykset muilta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta/kuntayhtymältä		Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys UUSI RIVI
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys UUSI RIVI
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle/kuntayhtymälle		Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys UUSI RIVI

Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys UUSI RIVI
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä		Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lyhytaikaisten lainojen lisäys(+) tai vähennys(-) UUSI RIVI
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		Muilta saatujen lyhytaikaisten lainojen lisäys(+) tai vähennys(-) UUSI RIVI
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä		
Saamisten muutos muilta		
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä		
Korottomien velkojen muutos muilta		
Rahoituksen rahavirta		
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12. xx		
Rahavarat 1.1.		

Liikelaitoksen tase		Kuntataloustiedote 4/2013, liite 11
Liikelaitos vuositiedonkeruu	Talous neljännesvuosittain Q1-Q3	Talous neljännesvuosittain Q4
Tase	Tase	Tase
VASTAAVAA	VASTAAVAA	VASTAAVAA
A PYSYVÄT VASTAAVAT	PYSYVÄT VASTAAVAT	PYSYVÄT VASTAAVAT
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet		
Tietokoneohjelmistot POISTUU		
2. Muut pitkävaikutteiset menot		
3. Ennakkomaksut		
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet		
2. Rakennukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet		
4. Koneet ja kalusto		
5. Muut aineelliset hyödykkeet		
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
III Sijoitukset	Sijoitukset	Sijoitukset
1. Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	Joukkovelkakirjalainasaamiset	Joukkovelkakirjalainasaamiset
3. Muut lainasaamiset	Muut lainasaamiset	Muut lainasaamiset
4. Muut saamiset	Muut saamiset	Muut saamiset
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
B VAIHTUVAT VASTAAVAT	VAIHTUVAT VASTAAVAT	VAIHTUVAT VASTAAVAT
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet		
2. Keskeneräiset tuotteet		
3. Valmiit tuotteet		
4. Muu vaihto-omaisuus		
5. Ennakkomaksut		
II Saamiset	Saamiset	Saamiset
Pitkäaikaiset saamiset	Pitkäaikaiset saamiset	Pitkäaikaiset saamiset

1. Myyntisaamiset	Pitkäaikaiset myyntisaamiset	Pitkäaikaiset myyntisaamiset
2. Lainasaamiset	Pitkäaikaiset lainasaamiset	Pitkäaikaiset lainasaamiset
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	Pitkäaikaiset saamiset kunnalta / kuntayhtymältä	Pitkäaikaiset saamiset kunnalta / kuntayhtymältä
4. Muut saamiset	Pitkäaikaiset muut saamiset	Pitkäaikaiset muut saamiset
5. Siirtosaamiset	Pitkäaikaiset siirtosaamiset	Pitkäaikaiset siirtosaamiset
Lyhytaikaiset saamiset	Lyhytaikaiset saamiset	Lyhytaikaiset saamiset
1. Myyntisaamiset	Lyhytaikaiset myyntisaamiset	Lyhytaikaiset myyntisaamiset
2. Lainasaamiset	Lyhytaikaiset lainasaamiset	Lyhytaikaiset lainasaamiset
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	Lyhytaikaiset saamiset kunnalta / kuntayhtymältä	Lyhytaikaiset saamiset kunnalta / kuntayhtymältä
4. Muut saamiset	Lyhytaikaiset muut saamiset	Lyhytaikaiset muut saamiset
5. Siirtosaamiset	Lyhytaikaiset siirtosaamiset	Lyhytaikaiset siirtosaamiset
III Rahoitusarvopaperit	Rahoitusarvopaperit	Rahoitusarvopaperit
1. Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	Joukkovelkakirjalainasaamiset	Joukkovelkakirjalainasaamiset
4. Muut arvopaperit	Muut arvopaperit	Muut arvopaperit
IV Rahat ja pankkisaamiset	Rahat ja pankkisaamiset	Rahat ja pankkisaamiset
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma		
II Arvonkorotusrahasto		
III Muut omat rahastot		
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		
V Tilikauden yli-/alijäämä		
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero		
2. Vapaaehtoiset varaukset		
C PAKOLLISET VARAUKSET		
1. Eläkevaraukset		
2. Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
D VIERAS PÄÄOMA	VIERAS PÄÄOMA	VIERAS PÄÄOMA

I Pitkäaikainen	Pitkäaikainen vieras pääoma	Pitkäaikainen vieras pääoma
1. Joukkovelkakirjalainat	Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat	Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat
2. Lainat rahoitus- ja vakuutusyhtiöiltä	Pitkäaikaiset lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	Pitkäaikaiset lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	Pitkäaikaiset lainat kunnalta / kuntayhtymältä	Pitkäaikaiset lainat kunnalta / kuntayhtymältä
4. Lainat julkisyhteisöiltä	Pitkäaikaiset lainat julkisyhteisöiltä	Pitkäaikaiset lainat julkisyhteisöiltä
	..Pitkäaikaiset lainat valtiolta	..Pitkäaikaiset lainat valtiolta
	..Pitkäaikaiset lainat muilta kunnilta / kuntayhtymiltä	..Pitkäaikaiset lainat muilta kunnilta / kuntayhtymiltä
	..Pitkäaikaiset lainat Kevalta	..Pitkäaikaiset lainat Kevalta
	..Pitkäaikaiset lainat muilta sosiaaliturvarahastoilta	..Pitkäaikaiset lainat muilta sosiaaliturvarahastoilta
5. Lainat muilta luotonantajilta	Pitkäaikaiset lainat muilta luotonantajilta	Pitkäaikaiset lainat muilta luotonantajilta
6. Saadut ennakot	Pitkäaikaiset saadut ennakot	Pitkäaikaiset saadut ennakot
7. Ostovelat	Pitkäaikaiset ostovelat	Pitkäaikaiset ostovelat
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	Pitkäaikaiset korottomat velat kunnalta / kuntayhtymältä	Pitkäaikaiset korottomat velat kunnalta / kuntayhtymältä
9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	Pitkäaikaiset muut velat / liittymismaksut ja muut velat	Pitkäaikaiset muut velat / liittymismaksut ja muut velat
10. Siirtovelat	Pitkäaikaiset siirtovelat	Pitkäaikaiset siirtovelat
II Lyhytaikainen	Lyhytaikainen vieras pääoma	Lyhytaikainen vieras pääoma
1. Joukkovelkakirjalainat	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat
2. Lainat rahoitus- ja vakuutusyhtiöiltä	Lyhytaikaiset lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	Lyhytaikaiset lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	Lyhytaikaiset lainat kunnalta / kuntayhtymältä	Lyhytaikaiset lainat kunnalta / kuntayhtymältä
4. Lainat julkisyhteisöiltä	Lyhytaikaiset lainat julkisyhteisöiltä	Lyhytaikaiset lainat julkisyhteisöiltä
	..Lyhytaikaiset lainat valtiolta	..Lyhytaikaiset lainat valtiolta
	..Lyhytaikaiset lainat kunnilta / kuntayhtymiltä	..Lyhytaikaiset lainat kunnilta / kuntayhtymiltä
	..Lyhytaikaiset lainat Kevalta	..Lyhytaikaiset lainat Kevalta
	..Lyhytaikaiset lainat muilta sosiaaliturvarahastoilta	..Lyhytaikaiset lainat muilta sosiaaliturvarahastoilta
5. Lainat muilta luotonantajilta	Lyhytaikaiset lainat muilta luotonantajilta	Lyhytaikaiset lainat muilta luotonantajilta
6. Saadut ennakot	Lyhytaikaiset saadut ennakot	Lyhytaikaiset saadut ennakot
7. Ostovelat	Lyhytaikaiset ostovelat	Lyhytaikaiset ostovelat
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	Lyhytaikaiset korottomat velat kunnalta / kuntayhtymältä	Lyhytaikaiset korottomat velat kunnalta / kuntayhtymältä
9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	Lyhytaikaiset liittymismaksut ja muut velat	Lyhytaikaiset liittymismaksut ja muut velat
10. Siirtovelat	Lyhytaikaiset siirtovelat	Lyhytaikaiset siirtovelat
	..Siirtyvät korot UUSI RIVI	..Siirtyvät korot UUSI RIVI

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja

(Prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta)

MAKSU/VUOSI	2010	2011	2012	2013*	2014**
Sairausvakuutusmaksu	2,23	2,12	2,12	2,04	2,14
Työttömyysvakuutusmaksu	2,95 ^{a)}	3,20 ^{b)}	3,20 ^{c)}	3,20 ^{d)}	2,95 ^{e)}
KuEL-maksu (keskimäärin)	23,60	23,60	23,60	23,90	23,70
VaEL-maksu (keskimäärin)	21,83	20,67	19,82	19,40	21,80
Muut (keskimäärin)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Työnantajan maksut (keskim.)	29,90	29,93	29,84	29,99	29,90
Vakuutetun eläkemaksu (keskim. ^{f)})	4,8	5,1	5,6	5,6	6,0

a) 0,75 % palkkasumman ensimmäiseen 1 846 500 euroon asti

b) 0,80 % palkkasumman ensimmäiseen 1 879 500 euroon asti

c) 0,80 % palkkasumman ensimmäiseen 1 936 500 euroon asti

d) 0,80 % palkkasumman ensimmäiseen 1 990 500 euroon asti

e) 0,75 % palkkasumman ensimmäiseen 1 990 500 euroon asti

f) Työntekijöiden eläkevakuutusmaksu eriytyi vuodesta 2005 alkaen alle 53-vuotiaiden ja 53-vuotta täyttäneiden työntekijöiden maksuprosentiksi

Kunta-alan palkkasumman kehitys

Muutoksen vaikutus käyttötalouden palkkasummaan, %

<i>Erä</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011*</i>	<i>2012**</i>	<i>2013**</i>	<i>2014**</i>
<i>Ansiotasoindeksi</i>	<i>3,6</i>	<i>5,5</i>	<i>3,5</i>	<i>3,4</i>	<i>3,0</i>	<i>3,6</i>	<i>1,8</i>	<i>1,2</i>
<i>Muut tekijät ¹⁾</i>	<i>0,5</i>	<i>0,8</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,6</i>	<i>1,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>
<i>YHTEENSÄ</i>	<i>4,1</i>	<i>6,3</i>	<i>3,1</i>	<i>2,8</i>	<i>4,3</i>	<i>4,1</i>	<i>2,0</i>	<i>1,2</i>

1) Mm. paikalliset sopimukset, lomautukset ja irtisanomiset, työpanoksen muutoksen sekä rakennemuutosten vaikutukset

**) Ennakkotieto*

****) Ennuste*

Kuntataloustiedote toivottaa lukijoilleen

hyvää joulua

ja

onnellista vuotta 2014!

